

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Ворошилов. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviap.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 20
(24 березня 2016 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРИ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	5
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	24
ВИКОНАВЧА ВЛАДА.....	30
ПОЛІТИКА	40
ЕКОНОМІКА	45
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	51

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Робоча поїздка Президента України П. Порошенка до Харківської області

Програма робочої поїздки Президента України до Харкова 23 березня була достатньо насиченою.

Зокрема, П. Порошенко відвідав Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут», де ознайомився з роботою ядерної установки в режимі комплексного випробування і з проектом зі створення ядерної підкритичної установки «Джерело нейтронів».

Президент і посол Сполучених Штатів Америки в Україні Д. Пайєтт узяли участь у контрольному пуску установки «Джерело нейтронів».

Глава держави назвав цей проект вдалим прикладом співробітництва у сфері ядерної безпеки й нерозповсюдження ядерної зброї. Проект розроблено за підтримки США в рамках програм про нерозповсюдження ядерної зброї.

Глава держави наголосив, що Україна зробила величезний внесок у програму нерозповсюдження ядерної зброї. Це не лише добровільна відмова від третього у світі ядерного арсеналу, а і передача високозбаченого урану, і співпраця з міжнародними організаціями для значного підвищення технологічної безпеки.

Президент наголосив, що Україна робить крок уперед щодо використання новітніх технологій у цій галузі. Установка «Джерело нейтронів» дасть змогу Україні проводити сучасні дослідження в різних галузях науки й техніки, розробляти практично весь спектр радіоізотопів для потреб медицини і промисловості, а також розв'язувати проблеми ядерної енергетики, продовжувати терміни експлуатації атомних електростанцій.

«Це перша ядерна установка світового значення, розроблена українськими фахівцями за роки незалежності», – наголосив глава держави.

П. Порошенко зазначив, що «це інвестиції в майбутнє». Новітні технології, які застосовані в цьому проекті, роблять фізично неможливими будь-яку аварійну ситуацію. Президент підкреслив необхідність підвищення заходів безпеки в атомній енергетиці, удосконалення технологій зберігання ядерних відходів, вивченні можливості застосування ізотопів у медицині, аби налагодити їх виробництво в Україні й не купувати ці технології за кордоном.

Глава держави висловив упевненість, що посилення ринкової, маркетингової складової в роботі інститутів, які займаються фундаментальними науковими дослідженнями, – це і є майбутнє української науки. Президент підкреслив важливість залучення досвіду американських і європейських науковців та інститутів у цій галузі. «Без перебільшення можна стверджувати, що Харківський фізико-технічний інститут є флагманом фізичної науки в Україні», – сказав Президент, вітаючи науковців із запуском

ядерної підкритичної установки «Джерело нейтронів».

Після відвідування наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» Президент приїхав на навчальну базу Харківського національного університету внутрішніх справ, де ознайомився з програмою підготовки співробітників Національної поліції України, які нестимуть службу в Луганській і Донецькій областях.

Президент зазначив, що завдяки реформі правоохоронних органів, яка проводиться в чіткій і ефективній співпраці з партнерами з ЄС та США, сьогодні Україна має кардинально інше обличчя поліції і ставлення до неї. Крім того, силові підрозділи, включаючи Нацполіцію, Службу безпеки України, Державну прикордонну службу України, Національну гвардію України, інші силові підрозділи, демонструють високу ефективність своїх дій.

Глава держави звернувся до слухачів курсу підготовки й наголосив, що основне завдання і поліцейських, і його як Президента та Верховного головнокомандувача – забезпечення миру, спокою й безпеки. «Війна зараз не лише в районі лінії зіткнення, не лише на лінії, де ведуть бої підрозділи Збройних сил із окупантами. Є війна проти злочинності, тероризму, розвідувально-диверсійних груп», – сказав П. Порошенко.

Президент підкреслив, що сьогодні від терористичної загрози не захищена жодна країна і теракти у Брюсселі підтверджують це. «Саме тому рівень підготовки правоохоронців є надзвичайно важливим», – підкреслив Президент.

Глава держави зазначив, що це особливо важливо, зважаючи на майбутнє місце служби поліцейських – райони Донецької й Луганської областей, які межують з окупованими територіями держави. «Ви – справжні герої, бо виходите завтра на патрулювання, боротьбу зі злочинністю у Слов'янську, Краматорську. Ми маємо продемонструвати кардинальну відмінність того, що є на звільнених територіях, від того, що відбувається на окупованих, де панує безлад, злочинність і наруга, відбуваються тортури над людьми», – сказав глава держави.

Президента ознайомили з елементами програми підготовки співробітників Нацполіції, зокрема продемонстрували вправи на автомобілях, дії поліцейських під час затримання правопорушників, у тому числі з використанням службових собак.

Також Президент України П. Порошенко відвідав Харківське конструкторське бюро з машинобудування ім. О. Морозова.

Глава держави підкреслив, що «те відродження, яке продемонстрував зараз “Укроборонпром” – є серйозним і незворотнім». «Ми продемонстрували, що зараз Україна починає відроджуватись, і це відбувається не лише на підприємствах оборонпрому. Впевнений у тому, що зусилля, які зараз докладають представники Міноборони, Генерального штабу, представники оборонпрому, українського уряду, вже у 2016 р. приведуть до різкого зростання рівня обороноздатності держави», – підкреслив П. Порошенко.

За словами глави держави, на 2016 р. заплановано 11 млрд грн для закупівлі новітнього озброєння. «Значна частина з них має дуже специфічне джерело покриття – так званий спецконфіскація: конфіскація коштів злочинців колишньої влади, які награвували. Зараз вони знаходяться під арештом. Чому вони будуть лежати, чому вони не будуть працювати на український народ і українську армію?» – наголосив Президент.

П. Порошенко зазначив, що у цьому зв'язку чекає від Верховної Ради України двох важливих рішень: «Перше – дозволити застосувати заочне правосуддя до тих злочинців, які втекли і сховались у Росії, і друге – процедура спецконфіскації для того, щоб спрямувати кошти в тому числі і на підприємства оборонпрому для виготовлення новітньої зброї».

Глава держави висловив упевненість, що це має відбутися найближчим часом.

Глава держави зазначив, що на сьогодні наші зусилля сконцентровані на тому, щоб до української армії надходила сучасна нова техніка, допрацьована в тому числі і в колективі Харківського конструкторського бюро з машинобудування, з урахуванням досвіду застосування у бойових діях. «Зараз перед вами красені БТР-4. За останні півтора року вони були більше сотні разів модернізовані, враховуючи досвід застосування в боях», – сказав глава держави й подякував працівникам конструкторського бюро за самовіддану працю.

П. Порошенко наголосив, що першим пріоритетом держави є напрям оборони й безпеки. На цю галузь, навіть у цих скрутних умовах, витрачається 5 % ВВП.

Також Президент узяв участь у передачі військової техніки бойовим частинам і передав сертифікати відповідності на 16 БТР-4 та кілька десятків мінометів «Молот» командирам бойових підрозділів. Крім того, Президент оглянув техніку і випробував один із БТРів.

Крім того, під час робочої поїздки П. Порошенко відвідав публічне акціонерне товариство «Турбоатом», зустрівся з трудовим колективом і оглянув виробничі потужності підприємства.

Глава держави наголосив, що від ефективності роботи «Турбоатому» значною мірою залежить енергетична, економічна й національна безпека України, саме тому підприємство включено до переліку стратегічних. «На сьогодні – це флагман енергетичного машинобудування», – сказав П. Порошенко. Сорок відсотків теплових, 65 % атомних, 90 % гідроакумуючих електростанцій країни укомплектовані турбінами та обладнанням виробництва ПАТ «Турбоатом»».

Глава держави зазначив, що підприємство нині активно працює над новими замовленнями. Так, за останній місяць було укладено декілька важливих контрактів з компаніями із США.

Президент зазначив, що на сьогодні, у тому числі й завдяки таким підприємствам, як «Турбоатом», українська армія матиме нову бронетехніку. «Сьогодні ми маємо можливість, маємо чим і як захищати суверенітет України», – сказав П. Порошенко.

Президент оглянув виробничі потужності паротурбінного цеху та його модернізованих верстатів, а також ознайомився з виробничим процесом гідротурбінного й лопаткового цехів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 23.03).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Подальші перспективи мінського процесу в оцінках експертів

Мінські домовленості вже другий рік поспіль залишаються головною платформою врегулювання конфлікту на Сході України. Проте, зупинивши повномасштабні бої на Донбасі та зменшивши інтенсивність обстрілів, до повного вирішення конфлікту вони поки що не наблизили. За час дії мінських домовленостей з боку політиків і експертів висловлювався ряд критичних аргументів щодо їхнього змісту, процедури узгодження й підписання, статусу підписантів, відповідності підписаного документа українському законодавству тощо. Багато хто закликав до невиконання домовленостей і навіть до їх денонсації. Попри це, Україна та її західні партнери, щоправда, з різних міркувань, визнають ситуативну необхідність мінських домовленостей, залишаючись на позиціях продовження зусиль з імплементації прийнятого в Мінську плану врегулювання.

Як заявив Президент України П. Порошенко в інтерв'ю турецькому телеканалу TRT World під час перебування з офіційним візитом у Туреччині 9–10 березня, Україна протягом року поверне під свій контроль окуповані території Донецької й Луганської областей. П. Порошенко також зазначив, що Україна, на відміну від РФ, дотримується взятих на себе в Мінську зобов'язань (http://dt.ua/POLITICS/poroshenko-rozpoviv-koli-ukrayina-povernedonbas-202104_.html).

Одним з найбільш очевидних мотивів, що спонукає Україну визнавати життєздатність мінських угод і намагатися їх виконувати, є їх прямиий зв'язок із санкціями проти Росії. «Мінський процес залишається єдиним шляхом врегулювання конфлікту на Сході України. І поки усі пункти угоди не будуть виконані, Росія залишатиметься під дією санкцій», – заявила під час зустрічі з П. Порошенком у Берліні А. Меркель (<http://www.radiosvoboda.org/content/article/27527088.html>). Тож логічним виглядає припущення про те, що чим довше триватиме мінський процес, тим довшими будуть санкції щодо Росії. Виходячи з цього, багато політиків і експертів запевняють, що нібито П. Порошенко спеціально затягує процес, щоб вимотати агресора, адже західні санкції серйозно вдарили по Росії. Щоправда, цей аргумент спростовує президент російського Інституту економічного аналізу А. Ілларіонов. За його словами, якщо економічна криза

в Росії в 2015 р. призвела до падіння ВВП на 3,7 %, то в Україні ВВП впав на 12 %. Таким чином, незважаючи на «вимогування» російської економіки західними санкціями, вона все одно «просіла втричі менше, ніж українська».

Незважаючи на економічний спад у Росії, Кремль не полишає намірів використовувати жорстку зовнішню політику в 2016 р., ідеться в доповіді керівника Нацрозвідки США Д. Клеппера. Він підкреслив, що приховане застосування Росією військових і воєнізованих сил в Україні «продовжує викликати тривогу» в сусідніх з РФ країнах, включаючи союзників по НАТО. «Рівень насильства на Сході України зменшився, але цілі Москви в Україні щодо утримання довгострокового впливу на Київ і спроб розчарування України інтегруватися в західні інститути, очевидно, будуть залишатися незмінними в 2016 р.», – зазначив глава Національної розвідки США.

Водночас, як вважає експерт Московського центру Карнегі М. Кожанов, Кремль не цікавить економічний добробут Росії. В. Путіна значно більше хвилює політичний вплив і стратегічні вигоди, обумовлені ним (http://dt.ua/WORLD/putin-gotoviy-pozhertvuvati-dohodami-rosiyi-v-obmin-na-politichniy-vpliv-na-iran-bloomberg-169933_.html).

Експерт «Майдану закордонних справ» О. Хара, акцентуючи увагу на сподіваннях ЄС щодо впливу на політичний процес економічних проблем РФ, зазначає, що це правило діє в демократичних країнах, а не в РФ. «Путіна не сильно зачіпають економічні проблеми. Він розуміє, що повинен досягти своїх політичних цілей у Європі, а потім це дасть змогу повернути витрачені гроші» (<http://ukr.obozrevatel.com/politics/95104-modalna-kapitulyatsiya-diplomat-rozpoviv-scho-ukraini-navyazuuyut-v-parizhi.htm>).

З точки зору представника України в політичній підгрупі тристоронньої контактної групи в Мінську Р. Безсмертного, мінський процес не може бути змінений альтернативою, поки не буде виконано два компоненти – звільнення військовополонених і припинення вогню. «Є дві речі, заради яких мінський процес треба продовжувати, поки не знайдено відповіді в інших форматах. Треба витягти з полону тих людей, які там знаходяться, та зробити максимум, щоб припинити обстріли й мінімізувати кількість жертв. Як тільки ці дві речі будуть реалізовані, стане зрозуміло, яку роль можуть відігравати далі всі учасники цього процесу, тоді можна буде говорити про якісь інші механізми», – вважає Р. Безсмертний.

За його словами, безпекова компонента, яка ще не виконана, – це те, заради чого потрібно зберігати цей діалог, тому що це «нитка в майбутнє», яка дасть можливість далі говорити про інші речі (http://zik.ua/news/2016/03/01/bezsmertnyy_vvazhaie_shcho_minskomu_protseesu_poky_shcho_nemaie_alternatyvy_676985).

З іншого боку, невиконання Україною мінських угод теоретично може викликати серйозні міжнародно-правові наслідки. На цьому наголошує голова правління Міжнародного центру перспективних досліджень В. Філіпчук (<http://www.icps.com.ua/viyna-na-donbasi-chomu-minskidomovlenosti-staly-pastkoju-dlya-ukrayiny>). Він роз'яснює, що самі по собі документи під назвою «Протокол за підсумками консультацій тристоронньої

контактної групи», «Меморандум про виконання положень Протоколу за підсумками консультацій тристоронньої контактної групи» або «Комплекс заходів по виконанню мінських угод» не проходили процес підготовки, узгодження, підписання або ратифікації, який передбачено Законом України «Про міжнародні договори України». Під ними немає підпису жодного з посадових осіб (глав держав, глав урядів і міністрів закордонних справ), які, відповідно до Віденської конвенції про право міжнародних договорів, можуть укладати договори без пред'явлення повноважень.

Певну легітимність переліченим документам надала декларація президентів РФ, України, Франції й канцлера ФРН на підтримку документа «Комплекс заходів з виконання мінських угод». Однак легітимність такого інструменту, як декларація, може значно відрізнитися від легітимності міжнародного договору.

У міжнародному праві термін «декларація» може означати як міжнародно-зобов'язуючий документ, так і документ, який не має зобов'язуючої сили й лише демонструє наміри сторін. У сучасних міжнародних відносинах декларації, як і заяви, стали звичайним способом фіксації політичних (а не правових) зобов'язань. Аналіз мінської декларації глав держав не залишає сумнівів в її політичному, а не міжнародно-правовому характері.

Тому, навіть з урахуванням цієї декларації, у правовому сенсі статус мінських угод станом на 12 лютого 2015 р. був рівнозначний статусу, наприклад, прес-комюніке після зустрічі глав держав. В українській зовнішній політиці статус цієї декларації можна порівняти, наприклад, з відомими й часто використовуваними спільними заявами за результатами самітів Україна – ЄС. Документи такого типу, які зазвичай узгоджуються усно і навіть не підписуються, покладають на сторони заяви вагомий політичний зобов'язання. У разі невиконання такої декларації або заяви сторона, яка це допустила, просто втрачає політичну довіру іншого боку й міжнародного співтовариства. І все.

У мінській угоді, на перший погляд, ситуація аналогічна – це суто політичні зобов'язання Президента П. Порошенка. Але виключно політичними вони були до 17 лютого 2015 р., коли Росія підготувала і проштовхнула на Раді Безпеки ООН резолюцію 2202 (2015), яка прямо пов'язана з «Комплексом заходів щодо виконання мінських угод». Сам текст резолюції містить не тільки посилання на цей документ, а й повний його текст у додатку, як і повний текст згаданої вище декларації глав чотирьох держав.

Тому, з точки зору міжнародного права, мінські угоди є частиною резолюції Радбезу ООН. Резолюції ж ООН відповідно до ст. 25 Статуту організації є обов'язковими для виконання всіма її членами. Таким чином, недотримання пунктів мінських угод – це порушення резолюції РБ ООН. Міжнародне право має переважну силу над національним, а Рада Безпеки, яка відповідно до ст. 24 Статуту ООН, несе «головну відповідальність за дотримання миру і безпеки», відповідно до розд. 7 Статуту, може здійснити

будь-які дії для відновлення миру, у тому числі і примус до миру шляхом санкцій.

Логічно, що понести відповідальність за невиконання мінських угод і стати об'єктом можливих санкцій теоретично може та зі сторін конфлікту, яка не виконує домовленостей. Згідно зі ст. 2 мінських угод, як це зафіксовано в дод. 1 згаданої Резолюції ООН, сторонами конфлікту чітко вказані Україна й ОРДЛО (окремі райони Донецької і Луганської областей). Росія в «Комплексі заходів» не згадується. Росію згадують тільки двічі в декларації глав держав – і кожен раз спільно з ЄС у контексті необхідності вирішення стурбованості РФ щодо Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Таким чином, консультації з РФ щодо Угоди про асоціацію також є частиною наших міжнародних зобов'язань.

З іншого боку, дві статті в мінських угодах мають чіткі тимчасові зобов'язання з визначенням сторони, яка повинна їх виконати – України. В інших випадках положення або не вписані чітко, або ж їх виконання покладено на Україну і збройні формування. У мінських угодах також немає ні слова про відповідальність РФ за дії терористів з ОРДЛО. Тому Росія може почати вимагати санкції щодо України через невиконання, наприклад, п. 11 додатка до Резолюції 2202 про «прийняття нової Конституції, узгодженої з представниками окремих територій».

Безперечно, переконаний В. Філіпчук, у нинішніх умовах проштовхнути рішення в РБ ООН з приводу санкцій щодо України РФ не зможе. Почати ж навколо цього торги зможе, як і використовувати фіксацію мінських угод у формі резолюції Радбезу. Експерт вважає, що це серйозний козир у руках росіян, за який вони зможуть щось виторгувати.

Очевидно, Росія має великий інтерес у тому, щоб були послаблені або скасовані санкції. Приїзд прем'єр-міністра Росії Д. Медведєва на Мюнхенську конференцію з питань безпеки та сигнали, що пролунали з його боку, говорять про те, що Росія, у принципі, хоче говорити й досягнути зрештою якоїсь домовленості. Однак ключова проблема полягає в тому, що росіяни не йдуть на компроміси. Немає жодних пропозицій з російської сторони.

Німецький політолог, керівник програм Східної Європи й Центральної Азії Німецького товариства зовнішньої політики Ш. Майстер цю ситуацію пояснює тим, що «Мінськ-2» – це максимум того, чого російська сторона хотіла, тож вони б діяли нерозумно, якби нині пішли на компроміс. Крім того, усе відбувається на тлі очікувань, що дедалі сильніша критика санкцій проти Москви всередині самого Євросоюзу, можливо, призведе до того, що штрафні заходи будуть якимось чином послаблені й без того, щоб Росії взагалі довелося йти на якісь компроміси.

«Я думаю, це і є розрахунок російської сторони. Адже і з боку Франції, і з боку Італії, і з боку інших країн останнім часом лунають заяви, що санкції у сьогоднішній формі, можливо, в червні не мають бути подовжені. Водночас росіяни роблять Україну винною у невиконанні мінських угод і не бачать жодної провини зі свого боку. Це, на мою думку, і є актуальна тактика

Москви: мовляв, Україна – погана, водночас росіяни потрібні Заходу для вирішення конфлікту в Сирії та інших. Тож вони сподіваються на послаблення чи скасування санкцій», – зазначає Ш. Майстер (<http://ukr.obozrevatel.com/news/84062-nimetskij-ekspert-do-ukraini-visuvayut-vimogu-yaku-nemozhливо-vikonati.htm>).

Водночас, за словами німецького політолога, на тлі кризи біженців Німеччина і Франція хочуть якимось чином позбутися української теми й чинять тиск, аби цієї мети досягнути. З якогось моменту українська тема вже не має тієї пріоритетності, яку вона мала раніше. Складається враження, що Німеччина і Франція чинять дедалі більший тиск саме на Україну, а не на Росію, яка продовжує говорити з позиції сили й займає безкомпромісну позицію щодо України.

Усередині Європейського Союзу поширюються ініціативи щодо пошуку порозуміння з Росією і налагодження деякої співпраці щодо виконання нею мінських угод. Російська дипломатія й так звані «друзі Путіна» у ЄС наполегливо працюють над тим, щоб переконати міжнародну спільноту, нібито мінські угоди зриває Україна. Зокрема, незважаючи на те що досі не виконані початкові пункти «Мінська-2» про повне припинення вогню, відведення зброї, звільнення всіх полонених і заручників, протягом минулого року в Мінську наполягали на виконанні Україною інших 12 пунктів.

Спочатку ключовим питанням стала конституційна реформа в Україні, яка прописана в домовленостях. Україна мала, за умови виконання пунктів угоди щодо введення в дію законів про часткову амністію бойовикам, про особливості самоврядування окремих районів і проведення там місцевих виборів за українським законом, завершити до кінця 2015 р. конституційну децентралізацію з «урахуванням особливостей окремих районів Донецької та Луганської областей, узгоджених з представниками цих районів».

31 серпня 2015 р. Верховна Рада в першому читанні схвалила проект конституційної децентралізації, у п. 18 перехідних положень якої записали згадку про «окремі райони». Голосування супроводжувалося протестами під Верховною Радою та загибеллю чотирьох бійців Нацгвардії, у яких кинули бойову гранату.

Проект децентралізації критикують українські радикальні сили, звинувачуючи владу в наданні Донбасу «особливого статусу». Не подобається проект і представникам «ЛНР» і «ДНР», які наполягають, що документ з ними не узгоджували. Вони вже кілька разів представляли на переговорах у Мінську свої проекти змін, які повністю відкидала українська сторона. З іншого боку, саме українську версію згадки про окремі райони в Конституції підтримали європейські партнери України, наполягаючи, що проект треба ухвалити.

Остаточне голосування проекту мало відбутися до кінця січня, проте українська влада вирішила відкласти голосування. Верховна Рада змінила регламент роботи й дала можливість голосувати за децентралізацію на сесії, яка триватиме аж до липня 2016 р. Також для легітимації цього рішення депутати попросили Конституційний Суд роз'яснити, чи означають слова

«наступна» й «чергова» безпосередньо наступну за номером сесію після тієї, на якій законопроект був попередньо схвалений, чи будь-які інші наступні сесії. Судді у своєму рішенні щодо тлумачення положення «на наступній сесії Верховної Ради» зазначили, що Верховна Рада самостійно встановлює, на якій з наступних сесій ухвалювати законопроект про внесення змін до Конституції (<http://www.ccu.gov.ua/uk/publish/article/305229>).

Суть рішення Конституційного Суду, за оцінкою DT.UA, зводиться до того, що терміни «наступна» й «чергова» не означають чергову за номером сесію Верховної Ради, що відбувається слідом за тією, на якій законопроект про внесення змін до Конституції був попередньо схвалений; «наступною» та «черговою» можна вважати будь-яку сесію ВР, що відбулася пізніше.

Оскільки в рішенні не зазначаються часові обмеження щодо термінів остаточного внесення конституційних змін, це фактично дає можливість розглядати конституційні законопроекти кілька років і навіть парламентами різних скликань (у тексті рішення КС пояснюється, що це «дає народним депутатам України час для додаткового аналізу змісту цього законопроекту, з'ясування можливих наслідків внесення змін до Основного закону України тощо»). На думку DT.UA, таке рішення, по суті, легалізує процедуру внесення конституційних змін, не передбачену безпосередньо Конституцією. Фактично ж, це рішення КС дає змогу владі як завгодно довго відтягувати остаточне голосування за конституційні зміни, що стосуються «особливостей місцевого самоврядування в окремих районах Донецької і Луганської областей», уникаючи при цьому формальних звинувачень в ігноруванні мінських угод (http://dt.ua/POLITICS/konstituciyniy-sud-znehtuvav-konstituciyeu-i-dogodiv-poroshenku-202803_.html).

Зрештою у ЄС, зокрема в Німеччині, визнали, що українське суспільство не сприймає ідеї конституційної децентралізації, та й у Верховній Раді немає 300 голосів, щоб ухвалити відповідні зміни Конституції. «Ближче до кінця січня у ФРН зрозуміли, що заводять самі себе у глухий кут, висуваючи до України вимогу, яка точно не буде виконана. Та ще й погрожуючи Києву у відповідь зняти санкції з Росії! – пише редактор «Європейської правди» С. Сидоренко. – Ніхто в Україні не хоче повторення подій 31 серпня, із заворушеннями та вибухами під Верховною Радою після того, як зміни до Конституції були ухвалені в першому читанні» (<http://novynarnia.com/2016/02/24/zamist-zmin-konstitutsiyi-yes-teper-vimagaye-vid-ukrayini-vivoriv-v-ordlo/>).

Утім, маючи певні важелі тиску на Україну, якій необхідна європейська допомога й підтримка, Європа намагається задіювати їх, щоб змусити Київ виконувати взяті на себе зобов'язання з мінського процесу. Це було очевидним під час лютневого візиту до України міністрів закордонних справ Німеччини і Франції Ф.-В. Штайнмайера та Ж.-М. Ейро, а також під час зустрічі у «нормандському форматі» 3 березня в Парижі.

Під час візиту міністрів стало очевидним, що Євросоюз висуває на перший план інший пункт мінських угод, який має виконати Україна, насамперед проведення в ОРДЛО місцевих виборів. Нову вимогу виголосив

Ф.-В. Штайнмайер на прес-конференції в Києві. «Усі пункти “Мінська” є чинними. Але ми дуже уважно стежимо за їх послідовністю, і наступним пунктом є проведення виборів», – пояснив він. Пізніше глава МЗС Німеччини неодноразово порушував це питання під час спілкування зі ЗМІ й навіть вступив у дискусію з українським колегою П. Клімкіним, який спробував довести, що Донбас не готовий проводити вибори за стандартами ОБСЄ, а розпочинати виборчий процес, не переконавшись у його чесності, просто немає сенсу. «Ситуація з безпекою не може бути виправданням тому, щоби ми припинили рухатися до схвалення закону про вибори», – відповів німецький дипломат (<http://novynarnia.com/2016/02/24/zamist-zmin-konstitutsiyi-yes-teper-vimagaye-vid-ukrayini-vivoriv-v-ordlo>).

Як зазначають ЗМІ, пункт щодо проведення виборів на території ОРДЛО не є новим – він справді присутній і в «Мінську-1», і в «Мінську-2», але є п. 12 мінських домовленостей. Він передбачає, що вибори мають відбутися за українським законодавством, а також за стандартами та під контролем ОБСЄ.

Україна наполягає, що досі не виконані перші пункти «Мінська» щодо повного припинення вогню, відведення зброї й обміну заручниками, а тому говорити в таких умовах про вибори зарано. Натомість представники Росії та бойовиків стверджують, що небажання проводити місцеві вибори є порушенням мінських угод з боку України.

«І в Берліні, і в Парижі, і у Вашингтоні, і в Києві досі вважають, що мінські угоди продовжують діяти. Навіть попри те що терміни їх виконання – зірвані. І всі вважають чинною вимогу про те, що Україна має включити в Конституцію норму про особливі повноваження Донбасу. Але негайного їх виконання – попри постійні обстріли і постачання російської зброї до “ДНР”, “ЛНР” – від нас уже не вимагають. І це, безумовно, добре. А погано, що, натомість, вимагають інше», – пише ЄП (<http://novynarnia.com/2016/02/24/zamist-zmin-konstitutsiyi-yes-teper-vimagaye-vid-ukrayini-vivoriv-v-ordlo>).

Як зазначає видання, «продовжуючи санкції проти РФ, європейські лідери хочуть бути готові “продати виборцю” це рішення (про подальші санкції). Тобто пояснити, чим воно обґрунтоване. Мовляв, “Україна дуже хотіла виконати “Мінськ”, робила те-то і те-то, а Росія нічого не робила, і тому санкції проти Москви діятимуть ще рік”». З іншого боку, дедалі більш поширеними є версії про те, що ЄС прагне якнайшвидше відновити розірвані економічні зв’язки з Росією, аргументуючи свій крок прогресом у виконанні мінських домовленостей.

«Після візиту Порошенка в Німеччину та зустрічі з Меркель і подальшого приїзду Штайнмайера в Україну німецька сторона переконалася, що через ряд причин українське суспільство й політики не готові вносити зміни до Конституції України. Це питання зняли з порядку денного. Але країни-партнери шукають інші конфігурації, які дозволили б їм через якийсь час налагодити відносини з РФ і виправдати можливе не продовження санкцій після 31 липня», – вважає політолог В. Войтков (<http://www.slovoidilo.ua/2016/03/01/pogljad/bezpeka/vyborny-mozhut>).

zavershytysya-tym-shho-bojovyky-opynyatsya-ne-v-doneczku-a-na-hrushevskoho-ekspert).

Він констатує, що у європейському суспільстві наростають негативні настрої, пов'язані з економічними втратами, питаннями розширення ЄС і ЗВТ, біженцями, мігрантами й реформами. «Для Заходу зараз важливо розв'язати проблему Донбасу, і вони шукають якийсь варіант, конфігурацію, нехай навіть неприйнятну для української сторони. Навіть до того, щоб прямо або побічно Донбас залишився під впливом РФ», – зазначає політолог.

Очевидно, що проведення виборів у нинішніх умовах означає, що Донбас залишається в орбіті впливу РФ. Тому, за словами В. Войткова, Україна не повинна погоджуватися на будь-які вибори, які дадуть можливість РФ нав'язати нам Донбас на своїх умовах. «Вибори в таких умовах можуть завершитися тим, що ми легалізуємо бойовиків, які через деякий час сидітимуть уже не в Донецьку, а на Грушевського», – проаналізував ситуацію В. Войтков.

Незважаючи на те що від України наразі вимагають лише ухвалити закон про вибори на Донбасі, а не проведення реального голосування, навіть цю вимогу ЄС в Україні вважають нереальною. «Погодження закону вже зараз суперечить і здоровому глузду, і навіть тексту “Мінська-2”. Там сказано, що спершу ми маємо погодити в “мінському форматі” модальності, тобто ключові принципи проведення виборів. А знаєте, як проходить зараз це погодження? Представники “ДНР”, “ЛНР” виступають проти участі українських партій, проти того, щоби там працювали загальноукраїнські ЗМІ і т. д. Хоча мінські домовленості вимагають іншого. Тобто зараз ми навіть “модальності” не узгодили. Як можна вимагати від нас ще й закону на цьому етапі?» – наголошує один з депутатів, що брав участь у переговорах з міністрами.

Переміщення теми проведення виборів на непідконтрольних Україні територіях Донецької й Луганської областей на перший план у переговорах щодо Донбасу засвідчила також зустріч у «нормандському форматі» на рівні міністрів закордонних справ Німеччини, Франції, України й Росії, що відбулася 3 березня в Парижі.

У своїй заяві після завершення переговорів Ф.-В. Штайнмайер зазначив, що «“Мінськ” необхідно швидше реалізувати, тому що в іншому випадку ми ризикуємо втратити легітимність і авторитет наших зусиль. У підсумку Київ і Москва повинні вирішити, чого вони хочуть: або щоб конфлікт продовжував тліти з регулярною ескалацією, або, нарешті, прийняти сміливі рішення і йти на компроміси, які необхідні, щоб привести до успіху “Мінськ”. Невеликих кроків вже недостатньо, щоб заспокоїти ситуацію, щоб подолати конфлікт», – сказав він.

Німецький міністр підкреслив, що за останній час вдалося домогтися прогресу у сфері безпеки, «але ми повинні чесно заявити, що у всіх інших, особливо в політичних питаннях, у кінцевому рахунку насправді руху вперед немає».

«Що стосується домовленостей про вибори, ми серйозно займаємося

можливими компромісами щодо закону про місцеві вибори. Ясно одне: ці вибори не можуть бути відкладені і не можна чекати поки рак свисне. Вони є основною передумовою для забезпечення прогресу в політичному процесі», – заявив міністр.

Він додав, що 32 невдалі засідання робочої групи красномовно говорять про труднощі в досягненні необхідних компромісів. «Правда полягає в тому, що позиції сторін, як і раніше, далекі одна від одної. У найближчі кілька тижнів ми очікуємо інтенсивних переговорів, які сприятимуть досягненню угоди. Нарешті ми говорили про безпеку виборів. Це основна вимога – без безпеки не може бути виборів. Ми попросили ОБСЄ до кінця березня надати концепцію розгортання міжнародної місії, щоб забезпечити необхідні заходи безпеки. Це все прогрес, але з обмеженим рухом. Не більше і не менше! Більшого сьогодні домогтися не вдалося! На жаль!» – повідомив Ф.-В. Штайнмайер.

Утім він закликав Київ і Москву йти на компроміси. «...У Парижі ми мали в черговий раз дійсно важкі, навіть спірні дискусії. І чесно кажучи, ми не можемо бути задоволені. Ні ситуацією на місцях, ні сьогоднішніми результатами. Після довгих годин (сьогодні в Парижі), уже після 11 нормандської зустрічі глав МЗС, можу сказати: нічого не буває просто. Будь-який прогрес у мінському процесі досить складний. За кожну деталь франко-німецьких пропозицій іде боротьба, завзята боротьба між Росією і Україною», – ідеться в заяві.

Ф.-В. Штайнмайер зазначив, що іноді в нього створюється враження, що в Москві та Києві залишають без уваги, наскільки серйозна ситуація, під яким великим тиском перебувають усі сторони переговорного процесу.

Міністр закордонних справ Німеччини впевнений, що існує реальна загроза військової й політичної ескалації, яка підриває всі подальші спроби реалізації мінських домовленостей. На його думку, вибори в Донбасі допоможуть забезпечити прогрес у політичному процесі і їх не можна далі відкладати.

Глава МЗС України П. Клімкін зі свого боку запевнив, що ніяких висновків щодо виборів у Донбасі на переговорах у «нормандському форматі» не погодили. Він наголосив, що про вибори на Донбасі можна говорити лише після вирішення безпекових питань, а також організації ефективного контролю ОБСЄ за пунктами пропуску на кордоні, «щоб повністю припинити потік російської зброї, найманців та регулярних військ».

Водночас керівник російського МЗС зазначив, що Росія була готова підтримати пропозицію Німеччини і Франції провести вибори до липня 2016 р., але проти цього була Україна.

Зустріч глав МЗС «нормандської четвірки» в Парижі показала, що мінські домовленості зайшли в глухий кут через різне бачення алгоритму їх реалізації, зазначив експерт Центру ім. О. Разумкова М. Пашков. «Усі учасники переговорів говорили про неможливість зіштовхнути з мертвої точки переговорний процес. Так, це відповідає дійсності. Мінський процес перебуває у глухому куті», – вважає М. Пашков

(<http://ukr.obozrevatel.com/politics/78591-vijna-trivae-ekspert-poyasniv-chomuminskij-protses-v-gluhomu-kuti.htm>).

За словами експерта, основна проблема – кардинально різні позиції РФ та України. Кремль нічого не робить для мирного врегулювання. З іншого боку, Україна акцентує увагу на почерговому алгоритмі реалізації мінських угод. «Сама ситуація перевернута. Київ акцентує на мирі та політичному врегулюванні, а Москва на політичному врегулюванні за умов продовження обстрілів. Тому важко говорити про якусь перспективу на майбутнє. Ситуація в глухому куті», – резюмував М. Пашков.

Показово, що українські експерти, які зазвичай досить критично ставляться до успіхів України на переговорах у «мінському форматі», цього разу оцінили результати, точніше відсутність результатів, позитивно (http://www.bbc.com/ukrainian/politics/2016/03/160304_paris_meeting_vc).

«Можливо, вперше від початку війни Україна “уперлася”: немає безпеки – немає виборів. Не здати позицію – це вже результат», – заявив колишній дипломат Б. Яременко. Він вважає, що якби Україна й раніше так принципово відстоювала свою позицію, то вдалося б не допустити багатьох помилок.

Представник України в політичній підгрупі контактної групи Р. Безсмертний також висловив позитивну оцінку зустрічі. «На 80 % українська делегація свою позицію відстояла. Тому дуже високо ціную те, що відбулося, і позитивно оцінюю позицію української сторони», – заявив він.

Попри те що західні партнери заявляли про високі очікування від зустрічі в Парижі, за словами Р. Безсмертного, в Україні такого відчуття не було. «Від зустрічі були скромні очікування, ми розуміли настрій російської сторони. І тут річ не в позиції Німеччини чи Франції», – зазначив політик. За його словами, Україна планувала на зустрічі пояснити партнерам причини ситуації, яка складається на Донбасі, і розставити акценти, хто за це відповідає. Також Україна планувала висловити свої пропозиції виходу із ситуації, яка склалася через те, що термін виконання “Мінська” минув 1 січня і треба шукати механізми імплементації домовленостей.

«Позиція європейських країн пояснюється спробою пошуку механізмів розв’язання ситуації, а не тиску на Україну. Вони бачать такі підходи – вибори. Але не можу сказати, чи вони вимагали, чи пропонували, чи наполягали на виборах», – додав Р. Безсмертний.

Політолог В. Фесенко стриманіше оцінює результати зустрічі. «Це не перемога і не зрада, а криза переговорного процесу і мінського формату», – вважає він. Експерт вказує, що тему виборів як інструменту вирішення конфлікту просувала Росія за допомогою Німеччини і Франції. За його словами, ці дві країни на сьогодні справді бачать такий вихід, проте невдовзі вони відмовляться від такої жорсткої вимоги. «З точки зору цих країн – це найкращий інструмент реінтеграції Донбасу. Давайте дочекаємось, коли слідом за ілюзією про конституційні зміни, які нібито сприятимуть розв’язанню конфлікту, розвіється й ілюзія про вибори», – пропонує В. Фесенко. Він нагадує, що не так давно ключовою вимогою Заходу були зміни

до Конституції, але там зрозуміли, що знайти 300 голосів у Верховній Раді за згадку про особливі повноваження Донбасу не вдасться.

«Зустріч у Парижі була спробою реанімації мінського процесу. Поки що пацієнт ледь живий і спроби реанімації тривають», – додав експерт, зауваживши, що вже влітку всі сторони можуть зрозуміти: формат «Мінська» треба змінювати через неефективність.

Р. Безсмертний, який веде переговори щодо виборів у мінській контактній групі, нагадує, що жодного прогресу щодо них немає. «Діалог щодо виборів буде продуктивним лише за умови розв'язання безпекової складової та обміну незаконно утримуваних у полоні», – наполягає він. Без вирішення цих перших пунктів мінських домовленостей, за його словами, ні українське суспільство, ні парламент не сприймуть проведення виборів у «республіках» і визнання їх Україною. Також Р. Безсмертний вказує, що поки всі пропозиції української сторони щодо умов проведення виборів протилежною стороною не сприймаються.

Як наголошує В. Фесенко, наполеглива позиція німецького міністра В.-Ф. Штайнмайера щодо виборів пов'язана з прагненням багатьох німців і його соціал-демократичної партії швидше налагодити відносини з Росією. Але позиція А. Меркель і її партії дещо інакша.

Експерт Центру ім. О. Разумкова М. Пашков підкреслив, що форсування виборів на Донбасі, яке підриває позиції України при продовженні фактичної війни, продиктоване інтересами Німеччини. «Заява Штайнмайера про те, що в першому півріччі 2016 р. необхідно провести вибори на Донбасі, повністю вкладається в німецьку логіку й потреби», – запевнив він (<http://www.global-analityk.com/noviny>). «Позиція Німеччини диктується тим, що у ЄС сьогодні проблеми. Тому Берліну потрібен проривний успіх в цьому році, поки Німеччина головує в ОБСЄ. За рахунок кого? Це вже другорядне питання для Берліна, але першорядне для Києва», – сказав М. Пашков.

Експерт упевнений, що РФ розуміє слабкість Німеччини. «Росія підігрує Берліну – імітує миротворчий процес. Вони підтримують ініціативу про вибори. Для Кремля це важливо для зняття санкцій влітку цього року», – зазначив М. Пашков.

На думку політолога, професора політології Києво-Могилянської академії, наукового директора Фонду «Демократичні ініціативи» О. Гараня, наявність суперечностей у позиціях України й Росії на переговорах щодо Донбасу цілком зрозумілі. Перед цими країнами стоять різні завдання: Україна прагне врегулювати конфлікт, а Росія – закінчити його на своїх умовах, залишивши за собою всі важелі впливу на регіон (http://www.dif.org.ua/ua/mass_media/navisho-shzhlivogo.htm).

«Так що суперечності між українською і російською стороною мене не дивують, чого не скажеш про останні заяви міністра закордонних справ Німеччини Ф.-В. Штайнмайера, який вважає, що вибори в Донбасі мають відбутися у першій половині 2016 р.

Зараз уже початок березня, а у нас не те, щоб не почалася підготовка до виборів, навіть елементарного перемир'я немає. Як він хоче провести вибори

до середини року, якщо тривають перестрілки, обмін полоненими не відбувається, а Росія не збирається скорочувати свою присутність на окупованій частині Сходу України? Це суперечить здоровому глузду», – вважає політолог.

О. Гарань констатує, що німецький дипломат робить заяви, які неможливо виконати, адже очевидно, що говорити про вибори неможливо, якщо для них не створено базових умов. «Як можна проводити вибори на окупованій території? Адже вони не будуть вільними. Чи на Заході хочуть провести вибори лише для того, щоб поставити галочку? Позиція Німеччини і Франції, як на мене, не дуже конструктивна. Це схоже на прийняття умов Путіна, який окупував частину українських земель, а тепер пропонує провести на них вибори», – переконаний експерт.

Позиція України в цій ситуації, на його погляд, абсолютно аргументована і виправдана, але дуже важливо, щоб до неї прислухалися наші західні партнери й не переклали на нас відповідальність за відсутність просування в мінському процесі.

Цілком справедливою вважає позицію України в питанні виборів на Донбасі німецький політолог, керівник програм Східної Європи і Центральної Азії Німецького товариства зовнішньої політики Ш. Майстер (<http://ukr.obozrevatel.com/news/84062-nimetskij-ekspert-do-ukraini-visuvayut-vimogu-yaku-nemozhливо-vikonati.htm>). На його думку, до України висувують вимогу, яку неможливо виконати. «Адже вони не можуть у цих регіонах із відкритим кордоном з Росією провести вільні та чесні вибори, які б відповідали стандартам ОБСЄ. І це закладено в мінських угодах уже при їх народженні».

«Я вважаю ці угоди проблематичними і неправильними, у такій формі, як зараз, непридатними до виконання. Навіть якщо Штайнмайер наполягатиме на їх реалізації 10 чи 20 разів і голова ОБСЄ дуже постарасться щодо цього, однак вони не функціонуватимуть, – переконаний експерт. – Як можуть відбутися вільні вибори за умови, що Україна не контролює своїх кордонів з Росією? Адже там немає безпеки, там неможливо проводити передвиборну кампанію, немає партій, не існує вільних ЗМІ. Тобто в угоді неправильно записана послідовність, немає точності щодо певних пунктів, ну і, звичайно, відсутність волі щодо змін у причетних до цього процесу сторін» (<http://uapress.info/uk/news/show/121264>).

З іншого боку, німецький політолог прогнозує, що розчарування Берліна та Парижа переговорним процесом щодо конфлікту на Донбасі зрештою призведе до менш активної участі Німеччини і Франції в пошуку розв'язання цієї проблеми. «Уже зараз можна спостерігати зростання розчарування в Берліні та Парижі тим, що стосується України. Адже, з одного боку, ми маємо внутрішньополітичну кризу в Києві та не маємо прогресу в плані реформ, на який було покладено багато сподівань. З іншого – Україна не втілює в життя те, чого від неї очікує Німеччина та Франція в рамках мінського процесу. Тож наслідком може бути послаблення підтримки України», – припускає політолог.

Глухий кут у переговорах дедалі більше схиляє до висновку, що «нормандський формат» більше не працює, вважає Ш. Майстер, однак наразі жодної альтернативи йому немає, так само як немає альтернативи й мінському процесу. Утім, на його думку, не виключено, що у якийсь момент до пошуку рішення конфлікту будуть підключені американці, що відповідає інтересам росіян. Вони хочуть говорити про ці проблеми й конфлікти в підсумку саме з ними та думають, що лише американці зрештою є тими, хто може скасувати санкції й вирішити цей конфлікт. Тобто один з можливих варіантів – США будуть включені в новий формат.

Берлінський політолог, співробітник німецького відділення Фонду Маршала, експерт по Центральній і Східній Європі Й. Форбріг вважає, що посилення тиску на Київ з боку Німеччини та Франції є небезпечним. «Ми зараз в ситуації, коли з метою врятувати мінський процес Берлін і Париж дуже тиснуть на Київ, щоб змусити його піти на поступки щодо деяких політичних моментів. Сподіваючись на те, що Москва може в якийсь момент повторити цю готовність до компромісів. На мій погляд, це дуже небезпечно», – говорить експерт.

По-перше, зазначає Й. Форбріг, «такий тиск фактично штовхає Київ прийняти рішення, яким він зараз чинить супротив, прийняти зобов'язання, які є дуже суперечливими всередині країни. Для Києва і для багатьох в Україні прийняття зобов'язань щодо виборів, щодо децентралізації є навіть політично дуже складним, що ми бачили по голосуванню у Верховній Раді».

По-друге, у цьому може вбачатися зрада Києвом українських інтересів. «Люди абсолютно справедливо бачать, що прийняття таких зобов'язань призведе до втрати Україною суверенітету над черговою частиною території країни, після анексії Криму», – наголошує Й. Форбріг. З політичної точки зору, це дуже важливо, якщо взагалі можливо, додає він і уточнює, що «це робить тиск Берліна і Парижа в багатьох відношеннях дуже небезпечним».

Експерт фонду «Наука і політика» Німецького інституту міжнародної політики й безпеки С. Стюарт вважає, що навряд чи в найближчому майбутньому і Росія, і Україна робитимуть «істотно більше» в рамках «Мінська», ніж вони роблять нині. Росія, зокрема, не зацікавлена в тому, щоб дозволити зробити окуповані території більш відкритими, у тому числі для спостерігачів ОБСЄ. Замість цього вона вважає за краще робити акцент на зобов'язаннях України в мінських домовленостях. Українські керівники у свою чергу не мають підтримки великої частини еліти й населення для подальшого виконання мінських угод. Принаймні доти, доки Росія та сепаратисти не зроблять кроків для забезпечення безпеки на окупованих територіях. «Таким чином ми зараз у безвиході», – констатує С. Стюарт.

На думку експерта, в Україні подальше виконання мінських угод багато в чому залежатиме від результату нинішньої внутрішньополітичної боротьби. Хоча, уточнює С. Стюарт, прихід більш орієнтованої на реформи команди не обов'язково внесе корективи у ставлення до мінських домовленостей. То того ж це може навіть ускладнити процес отримання голосів при ухваленні необхідних законів. «Але важливо пам'ятати, що відмова від мінських угод

навряд чи приведе до появи кращих і більш працюючих домовленостей. Крім того, це може поставити під питання санкції ЄС проти Росії, які зараз зв'язали з повним виконанням мінських домовленостей», – попереджає С. Стюарт.

На думку аналітика, до того, як переходити до «суперечливіших політичних пунктів» мінського пакету, треба концентруватися на перших семи або восьми з тим, аби створити «безпечнішу й гуманнішу ситуацію» на окупованих територіях Донбасу. Обидві сторони – Україна, з одного боку, і Росія із сепаратистами, з іншого боку, – повинні зробити свій внесок для того, аби перемир'я дотримувалося і відбувався обмін полоненими. Росія повинна використовувати свій вплив на сепаратистів з тим, аби ті дали можливість спостерігачам ОБСЄ потрапити у всі куточки окупованих територій. Також у рамках контактної групи під егідою ОБСЄ повинна вестися дискусія про те, які групи потраплять під амністію. І нарешті, обидві сторони повинні збільшити зусилля для поліпшення гуманітарної ситуації шляхом спрощення доступу до логістичних центрів, створених Києвом. Росія і сепаратисти зобов'язані дати постійний доступ на територію міжнародним гуманітарним організаціям. «Лише помітні успіхи щодо цих позицій можуть створити передумови для того, щоб говорити про виконання завершальних пунктів, тих, які стосуються конституційних змін, проведення виборів і встановлення контролю над кордоном», – резюмує С. Стюарт.

Директор Інституту глобальних стратегій, політолог В. Карасьов, погоджуючись з тим, що процес реалізації мінських угод зайшов у глухий кут, вважає, що українська влада не може реалізувати їх виконання через відсутність підтримки в парламенті, латентної урядово-парламентської кризи і милітаризованого настрою суспільства (<http://www.global-analityk.com/noviny>).

За його словами, «усе вперлося в політичне врегулювання, яке не може розпочатися без вирішення питань, пов'язаних з воєнно-тактичною ситуацією, безпекою та гуманітарними проблемами. У свою чергу, проблеми гуманітарного характеру, ситуація з безпекою, відведенням озброєнь і т. д. не може бути остаточно вирішена до того, як буде розпочата повномасштабна реалізація політичної частини угод. Таким чином, ми бачимо замкнене, а точніше, порочне коло, яке в черговий раз затягує реалізацію мінських угод у черговий глухий кут», – констатує В. Карасьов. На його думку, усе йде навіть не до заморожування конфлікту в Донбасі, а до його консервації.

«Ситуація не може повторити Придністровський сценарій заморожування конфлікту. По-перше, у Придністров'ї давно вже не ведуться воєнні дії ні в якому варіанті – ні в великому, ні в малому. По-друге, Придністров'я торгує з Європейським Союзом через іншу частину Молдови. І по-третє, Придністров'я не межує безпосередньо з Російською Федерацією, у той час як на Донбасі, незважаючи на схожість ситуації, вона принципово відрізняється: територія сильно милітаризована, напхана технікою, військами, зброєю, людьми зі зброєю, йдуть перестрілки, гинуть люди. Економіка в розвалі і занепаді, поруч Російська Федерація, яка так просто не відступиться

від своїх цілей як щодо так званих “ДНР/ЛНР”, так і щодо України. Так що, скоріше за все, ситуація консервується, а це означає, що великої війни не буде, але і миру не буде. Будуть стріляти», – вважає експерт.

Як зазначив політолог, у Заході немає серйозних важелів впливу на Російську Федерацію, крім санкцій, які вже діють. «Інша справа, що у Росії є важелі впливу на “ЛНР/ДНР”, але це буде залежати від того, які важелі і з яким ступенем тиску буде використовувати Захід по відношенню до України», – пояснив політолог.

В. Карасьов вважає, що тиск Заходу на Україну не буде результативним. «Політична система України знаходиться в кризі. Якщо є збій у прийнятті політичних рішень, то ніякі важелі тиску на Україну нічому не зарадять. Навіть якби було велике бажання сьогодні в українській владі зрушити з мертвої точки мінський процес, то вона це не може зробити з багатьох причин: через відсутність підтримки в парламенті, через наявність латентної урядово-парламентської кризи і мілітаризованого настрою суспільства. Якщо за всіма опитуваннями трохи більше однієї третини населення України віддає перевагу воєнному вирішенню конфлікту в Донбасі, як можна ось так просто піддатися на вмовляння, тиск та інші способи примусу Заходу стосовно української влади? Так цю владу просто зметуть, якщо вона буде діяти виключно виходячи з міркувань наших західних партнерів», – упевнений В. Карасьов.

За його словами, вивести мінський процес з патової ситуації могла б зустріч «нормандської четвірки» на рівні глав держав. «Але, думаю, що найближчим часом її не буде, тому що Олланду і Меркель не до того – вони втомилися і охололи. Тим більше що сам конфлікт у Донбасі має “застиглий характер”: великої війни немає, а на інше сьогодні, очевидно, розраховувати не доводиться нікому», – пояснив експерт. На думку політолога, необхідно чекати, поки час сам розставить свої акценти у вирішенні конфлікту на Донбасі. «Оскільки цього не можуть зробити суспільство і політики, значить це може зробити тільки час, а вже тоді історія розсудить», – підсумував В. Карасьов.

О. Мельник з Центру ім. О. Разумкова наполягає, що на сьогодні немає кращої альтернативи мінському процесу, тобто роботі тристоронньої контактної групи, що стосується безпекових питань, розмінування територій, гуманітарних питань, звільнення полонених. Такий формат має право на існування доти, доки сторони не повернуться за стіл переговорів і не будуть підписані інші угоди, які б могли дійсно розглядатися як угоди з урегулювання конфлікту. Він назвав кілька можливих варіантів пошуку шляхів урегулювання, які спільно напрацювало експертне середовище (<http://www.radiosvoboda.org/content/article/27546845.html>).

«Один із варіантів – формат підписантів Будапештської угоди. Також це може бути формат “Женева плюс”. У будь-якому разі було б доцільно, щоб Європа, Європейський Союз був представлений як організація, а не лише двома столицями Берліном і Парижем. Є більш важлива ключова проблема, яку наразі навряд чи вдасться швидко вирішити. Це те, що Росію мають

посадити за стіл переговорів як сторону конфлікту. Це абсурдна ситуація, коли начебто всі розуміють, хто стоїть за сепаратистами на Донбасі, хто їм постачає зброю, при цьому продовжують робити вигляд і вести публічний діалог з Росією як з арбітром. Поки це буде продовжуватися, навряд чи буде якесь рішення, – каже О. Мельник. – Як компромісний варіант, можна переглянути текст мінських угод і розташувати все в логічній хронологічній послідовності, де на першому місці мають бути безпекові заходи: припинення вогню, відведення озброєнь, роззброєння всіх незаконних формувань, виведення іноземних військ. При цьому важливо вказати, саме якої держави іноземні війська повинні бути виведені, передачу контролю над кордоном, і поставити вибори лише як останній крок на шляху врегулювання конфлікту».

Важливим кроком на цьому шляху стало прийняття українським парламентом постанови, яка закликає світову громадськість засудити триваючу агресію Росії проти України. «Верховна Рада вимагає від Російської Федерації негайно припинити окупацію Автономної Республіки Крим та Севастополя, окремих районів Луганської та Донецької областей», – ідеться в постанові від 18 лютого (<http://ukr.segodnya.ua/politics/pnews/eksperty-ukraina-nachala-igru-na-smenu-formata-peregovorov-po-donbassu-rossii-ugotovana-novaya-rol-692916.html>).

Також народні депутати вимагають від Росії припинити фінансування бойовиків на Донбасі, постачання військової техніки й озброєння. Український парламент вимагає від РФ виконати в повному обсязі вимогу Резолюції Генасамблеї ООН від 27 березня 2014 р. «Територіальна цілісність України», положень мінських домовленостей і комплекс заходів щодо їх виконання від 12 лютого 2015 р.

Фактично, як вважає директор Інституту глобальних стратегій В. Карасьов, ця Резолюція розрахована на те, щоб вийти з вузьких рамок мінських угод, у які втиснута Україна. «І в мінському процесі, і в “нормандському форматі” РФ формально не є учасником конфлікту, вона є “спонсором” мирного процесу, хоча насправді вона реально є учасником. Завдання української дипломатії і політики в тому, щоб РФ була визнана саме агресором, тоді це розширює рамки мінського процесу», – пояснив він.

Водночас більш дієвим, на думку експертів, стало б прийняття відповідних законів про визнання Росії агресором і статус окупованих територій, що створило б підстави для підняття на Генеральній Асамблеї ООН питання про визнання Росії агресором. Паралельно з цим потрібно ініціювати консультації учасників Будапештського меморандуму про надійні механізми запобігання подальшій агресії з боку Росії.

Усі ці дії, звісно, Росія може використати як привід для чергової ескалації, але ціна такої ескалації зросте для Росії в рази. Захід змушений буде продовжити санкції і поводитися більш відповідально. Таким чином, можливо, Україна отримає шанс припинити війну на Донбасі (http://zaxid.net/news/showNews.do?donbas_u_skladi_ukrayini__strategichna_po_milka_poroshenka&objectId=1383025612).

Також попереду багато роботи й щодо запуску формату «Женева плюс», про який уже говорив Президент П. Порошенко та ідею створення якого підтримали в Європарламенті. Але успішність формату «Женева плюс», як, утім, і всіх інших переговорів стосовно Донбасу і Криму, сьогодні багато в чому залежить від того, як вирішиться ситуація в Сирії, вважає В. Карасьов. «Якщо там РФ покаже, що є військове вирішення конфлікту, нам буде набагато важче. Не кажучи про те, що у РФ може з'явитися спокуса військового вирішення проблеми на Донбасі», – припускає він (<http://ukr.segodnya.ua/politics/pnews/eksperty-ukraina-nachala-igruna-smenu-formata-peregovorov-po-donbassu-rossii-ugotovana-novaya-rol-692916.html>).

При цьому В. Карасьов зазначив, що в разі геополітичного ослаблення Росії в Україні з'явиться шанс вийти з вузьких рамок «мінського» й «нормандського форматів» і перевести переговори в широкий формат «Женева плюс». Але це не означає, що Київ повинен, склавши руки, чекати, що ситуація зіграє на його користь. «Якщо ми будемо геополітично слабшати, за нас ніхто не буде робити нашу геополітичну роботу, навіть якщо РФ буде геополітично слабшати. Зараз все буде залежати від тієї геополітичної динаміки, яку будемо демонструвати ми і буде демонструвати РФ», – сказав В. Карасьов.

Тим часом закон про вибори в «окремих районах» обговорювався на засіданні політичної підгрупи тристоронньої контактної групи в Мінську 10 березня. Представник України Р. Безсмертний заявив, що сторони не дійшли згоди. Жодних конкретних проектів або концепцій не обговорювали. Київ укотре порушив питання про використання пропорційної системи, про обов'язкову участь всеукраїнських політичних партій, про надання активного й пасивного виборчого права внутрішньо переміщеним особам. Опоненти вкотре ці пропозиції відкинули.

За даними DT.UA (http://gazeta.dt.ua/internal/hodinnya-po-minskomu-polyu_.html), робота над виборчим законодавством для ОРДЛО ведеться за рамками мінського процесу й без особливого афішування. Видання стверджує, що відповідальним за підготовку документа Президент призначив свого представника в парламенті Р. Князевича. Р. Безсмертного, чия участь у роботі над проектом видавалася б логічною, П. Порошенко вирішив до процесу не залучати. Розробляється новий закон, за інформацією DT.UA, у контакті з представниками Німеччини і Франції, які, не повідомляючи українській стороні, не просто діляться з Кремлем усією необхідною інформацією, а й консультуються з представниками Росії з приводу окремих положень майбутнього закону.

Крім того, як стверджує DT.UA, П. Порошенко нібито зацікавився «планом Медведчука», що передбачає створення в ОРДЛО адміністрацій, які очолили б фігури, що влаштовують і Київ, і Москву. Ними начебто стали Р. Ахметов і Ю. Бойко. За даними видання, П. Порошенко вже провів попередні переговори з обома й обидва нібито погодилися. В. Путіна з цією пропозицією ознайомили, однак згоди ще не отримали.

Реалістичність такого сценарію, звичайно, викликає сумніви. Так,

представник України в політичній підгрупі тристоронньої контактної групи по врегулюванню ситуації на Донбасі Р. Безсмертний не вірить у сам факт існування подібного плану, а пропозиції В. Медведчука щодо ставлеників на Донбасі не сприймає всерйоз. Утім, голова парламентської фракції «Опозиційний блок» Ю. Бойко вже прокоментував чутки про своє можливе призначення главою «окремих районів Донецької та Луганської областей». «Ми ведемо консультації з владою про те, щоб допомогти імплементувати мінські угоди, припинити конфлікт і повернути Україні неконтрольовану територію і людей, що живуть там. Не тільки особисто я, але і члени Опозиційного блоку готові взяти участь у тому форматі, який дасть можливість виконати це завдання», – зазначив Ю. Бойко (<http://hvylyya.net/news/digest/boyko-prokommentiroval-sluhi-o-naznachenii-glavoy-ordlo.html>).

Він нагадав, що Опозиційний блок із самого початку наполягав на необхідності виконання мінських домовленостей для досягнення миру в країні й повернення територій, які нині не контролюються українською владою, до складу України. «Ми націлені на те, щоб там пройшли вибори в рамках українського законодавства, після чого ці території повернулися до складу України. Адже як тільки тут з'явиться легітимна влада, визнана Києвом, почнеться процес відновлення економічних і політичних відносин. Ми хочемо допомогти нашій країні, щоб конфлікт на сході був завершений, і готові взяти участь у будь-якому форматі, який дозволить цього домогтися», – резюмував Ю. Бойко.

Ще одним можливим варіантом розвитку подій щодо Донбасу DT.UA вважає просування Президентом П. Порошенком ідеї проведення референдуму, на якому громадяни України мають висловити своє ставлення до автономії «відторгнутих» територій Донбасу. Мотив зрозумілий: якщо громадяни скажуть «так», Президент зніме із себе відповідальність за прощтовхування через Верховну Раду рішень, небезпечних для його рейтингу; якщо скажуть «ні», він може виправдати зрив мінських домовленостей волею народу.

Нові аспекти до експертних прогнозів щодо подальшої долі мінського процесу внесло рішення В. Путіна щодо виведення російських військ із Сирії. За словами співдиректора програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру ім. О. Разумкова О. Мельника, такі дії Росії стали несподіванкою для західного співтовариства. При цьому серед причин, які змусили В. Путіна зробити цей крок, висловлюються версії, зокрема, і безпосередньо пов'язані з Україною (http://www.uceps.org/ukr/expert.php?news_id=6053).

Виходячи з того, що в російському суспільстві за останні два роки сформувався великий запит на мілітаристську риторику й постійні «перемоги», очевидно, що російській публіці буде дуже складно «продати» відхід із Сирії як велику перемогу. Логічно очікувати, що буде спроба знову «перемкнути» російського глядача на події «в Україні». В останні дні, констатує О. Мельник, навіть на деяких опозиційних російських каналах

частка новин з України, яка мала тенденцію до зменшення, уже займала третину новинного ефіру.

Виходячи з цього, слід, на думку експерта, серйозно розглянути два можливі сценарії розвитку ситуації.

Перший сценарій може бути умовно позитивним. В. Путін спробує піти на певне врегулювання конфлікту в Україні шляхом зниження ескалації, шляхом якихось поступок. В обмін він захоче отримати те, що вигідно Кремлю без застосування сили. Це насамперед стосується тиску Заходу на українську владу стосовно проведення (визнання) виборів на непідконтрольній частині Донбасу, внесення змін до Конституції, амністії. Тобто Росія тиснутиме на виконання тієї частини мінських угод, які насамперед залежать від України.

При цьому не треба забувати, що метою таких дій В. Путіна буде не врегулювання конфлікту, а досягнення тих цілей, які спочатку ставилися: створення анклаву, через який можна буде контролювати центральну владу в Києві – як внутрішні, так і зовнішньополітичні рішення.

Другий сценарій, який не можна виключати, може бути пов'язаний з необхідністю демонстрації російській публіці чергової порції військових перемог. У цьому випадку першому сценарію передуватиме чергова серйозна ескалація, можливо зі «звільненням» якихось ключових об'єктів, на кшталт Ясинуватського транспортного вузла.

Директор політико-правових програм Центру ім. О. Разумкова Ю. Якименко у свою чергу не відкидає варіанта, коли В. Путін, забравши свої війська із Сирії, може перевести свою увагу на Україну. «Я цілком допускаю, що може відбутися розворот Путіна в наш бік. Адже, по суті, у нього звільняться руки від однієї проблеми, а отже, з'являться великі можливості для акумуляції своїх сил тут. Тому я б такий варіант розвитку подій не виключав», – говорить експерт (http://www.uceps.org/ukr/expert.php?news_id=6052).

Водночас якщо уявити, що В. Путін дійсно знову зосередиться на Україні, то прогнозувати, чи не захоче він вийти далеко за межі Донбасу, на сьогодні дуже складно. На думку Ю. Якименка, передбачити, чим може закінчитися повномасштабна військова операція наступального характеру, неможливо. Він вважає, що з політичної точки зору, з точки зору мінського процесу, а також з точки зору міжнародної реакції, це отримало б дуже негативну оцінку, і вдарило б по самій Росії. «Насамперед, це було би контрпродуктивно, оскільки всі прекрасно розуміють, що Сирія виникла тому, що потрібно було відвернути увагу від української проблеми. Зараз ситуація навпаки знову поверне увагу світової громадськості до української проблеми. У такому разі Росія знову виступить у ролі того, ким її давно потрібно було б визнати – агресором, стороною конфлікту, а не просто країною, яка нібито чомусь може впливати на “ДНР” і “ЛНР”.

Я думаю, тут швидше можливий дещо інший сценарій: буде постійна спроба провокації нестабільності й дестабілізація політичної ситуації в Україні. По-перше, це стосуватиметься окупованих районів, а по-друге, це

може отримати вихід за межі Донбасу з концентрацією зусиль, спрямованих на дестабілізацію ситуації в інших регіонах України. Це буде діяльність методами спецслужб, провокація конфліктів, теракти, тобто це будуть такі дії внутрішнього характеру, які можуть створити нестабільність в Україні», – прогнозує експерт.

При цьому, наголошує Ю. Якименко, «кінцева мета Путіна лишається незмінною: Україна не повинна стати успішним європейським проектом, а навпаки, повинна стати зоною постійної політичної нестабільності. Україна повинна стати державою, яку роздирають конфлікти, яка не може існувати без зовнішнього управління. По суті, це повинно привести до підтвердження тези Путіна про те, що української нації немає і бути не може, а Україна не є державою, оскільки українці не можуть мати своєї державності. Звичайно, для Росії Україна не повинна стати прикладом успішної внутрішньополітичної трансформації. Ось це і є метою Путіна».

Отже, підсумовуючи, варто зазначити, що мінські домовленості, попри суперечливість і непослідовність їхніх положень, невиконаність у повному обсязі жодного з пунктів і навіть визнання їх непридатними до виконання в нинішньому вигляді, наразі залишаються загальноновизнаною та поки що безальтернативною платформою вирішення конфлікту на Сході України. Утім, за висновками експертів, змінити «мінський формат» можливо. Непаритетність зобов'язань сторін і недовіра мінських угод дають підстави Україні ініціювати їх перегляд або розширення кола учасників переговорів. Крім того, варіанти розвитку ситуації навколо Донбасу залежатимуть від можливої зміни політичних еліт унаслідок очікуваних найближчим часом виборів у США, Німеччині, Франції, а також від здатності української влади відстоювати інтереси держави на міжнародній арені, зміцнюючи у тому числі її авторитет виваженими рішеннями й покращуючи імідж кардинальними реформами.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

У зв'язку з терактами у Брюсселі Голова Верховної Ради України В. Гройсман направив телеграми співчуття голові сенату парламенту Королівства Бельгія К. Дефрень, голові палати представників парламенту Королівства Бельгія З. Браке і президенту Європейського парламенту М. Шульцу.

«Народні депутати України з почуттям глибокого потрясіння сприйняли звістку про серію вибухів у брюссельському міжнародному аеропорту “Завентем” та метро, що призвели до численних людських жертв.

У цей скорботний час висловлюємо солідарність з народом Бельгії, щиро співчуваємо сім'ям і близьким загиблих, бажаємо якнайшвидшого одужання усім пораненим», – зазначається в телеграмах на адресу керівників парламенту Бельгії.

Висловлюючи співчуття президенту Європейського парламенту, В. Гройсман зазначив: «Атаки у столиці Європейського Союзу, поблизу європейських інституцій – це свідомо зухвала спроба залякати весь наш континент ціною невинних людських життів. Вважаю, що сьогодні важливо, як ніколи, зберігати згуртованість і дати терору, а також тим, хто його спонсорує, рішучу відсіч» (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2016. – 22.03).

Голова Верховної Ради обговорив з представниками шахтарів і профільних міністерств шляхи підтримки вугільної промисловості України.

Голова Верховної Ради України В. Гройсман у вівторок, 22 березня, провів нараду з представниками профспілок працівників вугільної галузі, профільних міністерств і Адміністрації Президента, на якій обговорив шляхи підтримки й розвитку вітчизняної вугільної промисловості.

У нараді взяли участь міністр енергетики та вугільної промисловості України В. Демчишин, міністр соціальної політики України П. Розенко, заступник глави Адміністрації Президента України Р. Павленко, народні депутати, а також представники профспілок працівників вугільної галузі.

Керівник парламенту поінформував, що на минулому тижні за ініціативи народних депутатів України відбулася зустріч з представниками профспілок шахтарів, на якій було обговорено поточні питання галузі.

Голова Верховної Ради зазначив, що на сьогодні в парламенті зареєстровано ряд законодавчих ініціатив, які врегульовують болючі питання вугільної промисловості. Разом з тим не всі вони підтримуються профільними міністерствами, зауважив В. Гройсман.

Керівник парламенту наголосив, що рішення щодо розв'язання проблем галузі мають задовольняти всі сторони: шахтарів, керівників шахт, уряд і парламент. «На мій погляд, якщо у нас є проблеми в галузі, то ми маємо їх спільно вирішити, знайти спільне рішення, яке влаштує і шахтарів, які роблять якісно свою справу, ризикуючи життям, щоби уряд міг впливати на прийняття цих рішень і відповідно парламент їх ухвалив», – зазначив В. Гройсман.

Представники шахтарів наголосили, що сьогодні насамперед необхідно розв'язати проблеми, зокрема, нестачі державної підтримки промисловості та шахт, а також виплати заборгованостей із заробітних плат. Представники профспілок вказали на законопроекти, які необхідно ухвалити для розв'язання цих проблем, зокрема проект закону № 3813 «Про внесення змін до додатка № 3 до Закону України “Про Державний бюджет України на 2016 рік” щодо державної підтримки державних вугледобувних підприємств» і проект закону № 0929 «Про внесення зміни до статті 1 Закону України “Про підвищення престижності шахтарської праці” щодо працівників калійно-магнієвих копалень».

«Верховна Рада нас почула. Для нас дуже важливо поїхати сьогодні з

результатом», – зазначив голова Профспілки працівників вугільної промисловості України В. Турманов.

Голова Верховної Ради підкреслив, що сьогодні найголовнішим завданням має бути погашення заборгованостей із заробітних плат. «Якщо люди сьогодні працюють, значить вони повинні отримувати заробітну плату», – заявив В. Гройсман.

Керівник парламенту також виступив за затвердження стратегії розвитку вугільної промисловості з визначеним обсягом інвестицій на підтримку галузі й шахт.

Сторони узгодили спільну позицію щодо можливостей виплати заробітних плат шахтарям, а також ухвалення законопроектів, спрямованих на розв’язання окреслених проблем галузі (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 22.03*).

Голова Верховної Ради України В. Гройсман у середу, 23 березня, провів зустріч з представниками сфери інформаційних технологій і обговорив можливості державної підтримки та розвитку ІТ-галузі.

Керівник парламенту наголосив, що вітчизняний ІТ-сектор має гарний потенціал і може стати рушійною силою економіки країни, саме тому держава повинна інвестувати в розвиток цієї сфери.

В. Гройсман зауважив, що в Україні є гарна база кваліфікованих ІТ-фахівців. Разом з тим, за його словами, у галузі є ряд проблем, які заважають її розвитку та повинні бути вирішені. «Дуже важливо, щоб цей сектор не залишався поза увагою та можливостями державної підтримки, – зазначив В. Гройсман. – Треба створити умови, які би якісно відрізнялися [від сьогоднішніх] і були не гіршими, аніж у провідних країнах.

Як зробити, щоб ви були у “білій зоні” [економіки], як зробити, щоб ви були захищені, як зробити, щоб вам було вигідно розвиватися тут, – три запитання, на які ми з вами повинні відповісти».

Представники сфери інформаційних технологій підкреслили, що ІТ-сектор – одна з найбільш зростаючих галузей в Україні та може стати однією з головних сфер економіки за умови підтримки і сприяння з боку держави.

Крім значного внеску до ВВП країни та розвитку інших галузей економіки України, ІТ-сектор напрацював корисний для розбудови держави досвід, зокрема щодо бізнес-аналізу, стратегічного менеджменту, систем управління проектами, персоналом тощо, зазначили співрозмовники.

Разом з тим на сьогодні розвитку галузі заважає ряд нагальних проблем, серед яких складна податкова система, тиск на ІТ-компанії, вплив кваліфікованих кадрів за кордон і недосконалість профільної освіти, підкреслили керівники провідних ІТ-компаній.

Представники галузі наголосили на необхідності зміни податкової системи, а також підтримки галузі державою як в Україні, так і її продуктів за кордоном. Вони також закликали ухвалити законодавчі рішення, «які обмежили б свавілля силовиків відносно ІТ-компаній».

У свою чергу керівник парламенту виступив за розробку стратегічного плану дій щодо розвитку ІТ-індустрії в Україні у найближчі роки. У цьому контексті він закликав учасників обговорення взяти участь у розробці відповідних пропозицій і представити їх парламенту для подальшого опрацювання у комітетах.

В. Гройсман погодився з думками співрозмовників щодо необхідності здійснення повноцінної реформи податкової системи, яка буде заздалегідь розроблена та узгоджена з усіма зацікавленими сторонами.

Крім того, Голова Верховної Ради запропонував провести у парламенті тематичний ІТ-день для прийняття необхідних рішень. «Мова йде про те, щоби створити фундаментальні закони, які не дозволять ними гратися, але чітко визначати подальші кроки розвитку галузі», – зауважив В. Гройсман (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 23.03*).

У Верховній Раді відбулися парламентські слухання на тему: «Шляхи розвитку фізичної культури і спорту в Україні в умовах децентралізації влади».

Перший заступник Голови Верховної Ради України А. Парубій, відкриваючи засідання, зазначив, що попередні парламентські слухання на цю тему відбулися ще у 1998 р. «За цей період ми побачили негативні тенденції в розвитку спорту в нашій країні. Тому політика держави в цій галузі потребує особливої уваги на сучасному етапі. Особливо це стосується спортивного виховання молодих людей.

Це впливає на обороноздатність нашої держави. У час війни, у час викликів, які стоять перед нами, Україні важливо мати сильну, підготовлену молодь, яка буде здатна захищати Українську державу», – зазначив він.

Головуючий також наголосив на важливості для України забезпечити належне функціонування дитячо-юнацького спорту, який, з одного боку, загартовує фізично мільйони підлітків, а з іншого – виховує нових зірок українського спорту.

А. Парубій відзначив великі проблеми у сфері фізичної культури і спорту. «Під гаслом оптимізації відбувається значне скорочення чисельності дитячо-юнацьких шкіл і тренерсько-викладацького персоналу. За даними обласних державних адміністрацій, що надійшли до Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму, за минулий рік кількість учнів спортивних шкіл скоротилася майже на 30 тис. осіб. Виникає сумне запитання: скільки учнів спортивних шкіл ми можемо втратити в цьому році та як це відобразиться на рівні дитячої захворюваності та підліткової злочинності?

Не менш важливим питанням є забезпечення належного викладання фізичного виховання у навчальних закладах, надання необхідної підтримки спорту вищих досягнень. Безумовно, перелік тих проблем, які накопичилися у цій сфері багато і наше завдання сьогодні детально проаналізувати ці

проблеми, а також запропонувати шляхи виходу», – зазначив він.

А. Парубій закликав учасників слухань не тільки наголошувати на цих труднощах, а також пропонувати міністерству, профільному парламентському комітету конкретні пропозиції, шляхи виходу з тих проблем, які ми маємо, щоб ми могли сформувати загальну спільну концепцію, яку потім затвердить Верховна Рада окремим рішенням, а органи виконавчої влади будуть її реалізовувати (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2016. – 23.03).

Голова Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Г. Немиря зазначає, що держава повинна захищати права і свободи внутрішньо переміщених осіб.

«Сьогодні у нас майже 2 млн внутрішньо переміщених осіб. Це громадяни України, які були вимушені покинути свої домівки, але при цьому вони не поїхали до інших країн, вони залишилися в Україні, – сказав він під час програми «Свобода слова» на телеканалі ICTV. – Держава повинна захищати їхні права і свободи, а натомість ми маємо ситуацію, коли уряд заявляє що від 500 до 900 тис. з цієї категорії громадян є шахрями та позбавляє їх соціальних виплат. Це дискримінація і уряд має негайно її припинити».

Він нагадав, що минулого місяця уряд ухвалив рішення про зупинення дії довідок внутрішньо переміщених осіб, що позбавило цю категорію громадян можливості отримувати соціальні виплати. Цього тижня на порушення закону по захист прав і свобод внутрішньо переміщених осіб (законопроект № 2166) уряд ухвалює нову постанову, згідно з якою змушує переселенців отримувати картки в Ощадбанку та підтверджувати їх кожні півроку.

«Поки буде існувати уряд, який дискримінує власних громадян і вважає їх проблемою, ми не матимемо змогу побудувати демократичну процвітаючу країну, де кожен відчуває себе захищеним», – сказав він (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2016. – 22.03).

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо криміналізації контрабанди алкогольних напоїв, тютюнових виробів».

Законопроектом № 3254 пропонується внести зміни до ст. 201 Кримінального кодексу України та віднести до складу злочину як контрабанду переміщення алкогольних напоїв, тютюнових виробів через митний кордон поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю:

– у значних розмірах (у 100 і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян), що карається позбавленням волі на строк від

трьох до семи років з конфіскацією предметів контрабанди, а також товарів, транспортних засобів із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю предметів контрабанди;

– у великих розмірах (у 1000 і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян), що карається позбавленням волі на строк від п'яти до 10 років з конфіскацією предметів контрабанди;

– у особливо великих розмірах (у 5 тис. і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян), що карається позбавленням волі на строк від п'яти до 10 років з конфіскацією предметів контрабанди.

Проаналізувавши положення законопроекту члени комітету зазначили, що контрабанда алкогольних напоїв, тютюнових виробів завдає шкоди економіці держави і сприяє розширенню тіньового сектору економіки. Прийняття законопроекту, на їхню думку, сприятиме запровадженню важливого стримуючого фактора протистояння незаконному переміщенню через державний кордон алкогольних напоїв, тютюнових виробів через митний кордон поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю – загрози тюремного ув'язнення для контрабандистів (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 23.03*).

У Комітеті з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства відбулося засідання робочої групи з підготовки до розгляду у другому читанні проекту закону «Про житлово-комунальні послуги».

У засіданні, на якому головувала заступник голови комітету, керівник робочої групи А. Бабак, узяти участь уповноважені особи Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства; Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг; Антимонопольного комітету; Державного агентства з енергоефективності; Київської міської держадміністрації; керівники тепло-, водопостачальних підприємств; представники галузевих асоціацій і асоціацій управителів і власників житла; об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та об'єднань профспілок, громадських інституцій, міжнародні експерти.

Під час засідання було обговорено концептуальні питання законопроекту № 1581-д щодо визначення:

– моделі відносин з виконавцями комунальних послуг у багатоквартирному будинку: прямі договори споживача із монополістом – виконавцем комунальних послуг та/або колективне замовлення споживачів – уповноважена споживачами особа (замовник) – монополіст (виконавець комунальних послуг);

– правового регулювання відносин сторін у визначених моделях: істотні умови типових договорів, права, обов'язки, відповідальність;

– механізмів здійснення контролю діяльності сторін договірних відносин та якості наданих послуг на точці обліку води, теплової енергії, та його наслідків.

Члени робочої групи вирішили провести наступне засідання 1 квітня, на якому прийняти узгоджені рішення з раніше обговорених питань (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2016. – 22.03*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з віце-президентом Сполучених Штатів Америки Д. Байденом.

Глава держави та віце-президент США рішуче засудили оголошення Донецьким судом Російської Федерації так званого вироку у справі Н. Савченко.

«Україна ніколи не визнає цього судилища», – наголосив П. Порошенко.

Сторони скоординували позиції з метою якнайскорішого повернення Н. Савченко в Україну.

Віце-президент США запевнив, що відповідні сигнали щодо негайного звільнення українки будуть донесені до російської сторони під час найближчого візиту до Москви держсекретаря США Д. Керрі.

Глава держави звернув увагу на розроблений Україною «список Савченко», до якого включені особи, які фабрикували справу проти неї.

Д. Байден також зазначив, що перша леді США М. Обама була зворушена зверненням до неї дружини Президента України М. Порошенко з проханням долучитися до кампанії зі звільнення Н. Савченко.

П. Порошенко докладно поінформував віце-президента США про останній розвиток ситуації на Донбасі, де контрольовані Росією бойовики продовжують ігнорувати безпекові положення мінських домовленостей, щоденно здійснюючи обстріли українських позицій.

Д. Байден підтвердив незмінність позиції США щодо захисту суверенітету й територіальної цілісності України, а також збереження санкцій щодо Росії до повного виконання нею мінських домовленостей.

Віце-президент США також підтвердив, що американська сторона продовжуватиме надавати допомогу Україні на шляху реформ. Співрозмовник також підтримав зусилля глави держави з якнайшвидшого врегулювання політичної кризи на основі формування проєвропейського реформаторського уряду.

Президент України та віце-президент США засудили терористичні акти у Брюсселі й закликали до єдності в боротьбі з терористичною загрозою в усіх її проявах.

Сторони також обговорили графік найближчих контактів на вищому рівні між Україною і Сполученими Штатами Америки (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 22.03*).

Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з Генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй Пан Гі Муном.

Глава держави закликав посилити тиск на Росію для відновлення справедливості та звільнення Н. Савченко.

Президент назвав так званий судовий процес, який відбувся у Донецьку Ростовської області РФ, судилищем. «Україна ніколи не визнає рішення цього суду», – заявив П. Порошенко.

Співрозмовники скоординували кроки для звільнення всіх незаконно утримуваних у РФ українців.

Глава держави підкреслив, що згідно з п. 6 мінських домовленостей Росія має звільнити всіх політичних в'язнів, яких незаконно утримує на своїй території.

П. Порошенко та Пан Гі Мун наголосили на необхідності політико-дипломатичного врегулювання ситуації на Донбасі на основі виконання мінських угод і домовилися про зустріч наступного тижня під час візиту глави Української держави до Вашингтона (**Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 23.03**).

Президент України наголошує, що готовий підтримати будь-яку кандидатуру на посаду Прем'єр-міністра України, яку визначить і подасть коаліція депутатських фракцій у Верховній Раді.

«Робота коаліції була зруйнована виходом трьох фракцій з її складу. Було достатньо часу – вже більше місяця – для того, щоб або повернути ці фракції коаліції, або сформувати нову коаліцію», – підкреслив глава держави під час спілкування з пресою під час робочої поїздки до Харківської області.

П. Порошенко зазначив, що займає принципову позицію та переконаний, що далі чекати з формуванням нового уряду не можна. Він звернувся до всіх фракцій старої коаліції та закликав їх «відкинути власні амбіції і на цьому тижні провести засідання ради коаліції, визначитись із кандидатурою Прем'єр-міністра».

Президент запевнив, що не гаятиме часу після того, як отримає пропозиції щодо кандидатури Прем'єр-міністра України.

Глава держави наголосив, що ані уряду, ані коаліції, ані парламенту не потрібно ховатися від відповідальності: «Кожен має робити свою роботу – парламент і коаліція свою, уряд – свою, Президент – свою».

П. Порошенко підкреслив, що «в українських інтересах 29 березня уряд має бути проголошений». Глава держави додав, що керівники парламентських фракцій, народні депутати мають підійти до цього питання з усією відповідальністю та не намагатися звинувачувати інших (**Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2016. – 23.03**).

Україна об'єднає зусилля з інституціями та країнами Європейського Союзу задля звільнення всіх українських громадян, які незаконно утримуються в Росії, заявляє Президент П. Порошенко.

«Ми будемо ефективно координувати наші дії для того, щоб забезпечити їхнє повернення в Україну», – сказав Президент під час спілкування з журналістами у Харкові.

Глава держави нагадав, що Україною було складено список політв'язнів, який він передав керівництву Євросоюзу та керівникам країн-членів ЄС під час свого останнього візиту до Брюсселю, для координації дій з їх звільнення – «не лише Н. Савченко, О. Сенцова, О. Кольченка, а й інших українців, які нині незаконно утримуються на території Росії».

П. Порошенко також нагадав, що було складено список осіб, які безпосередньо причетні до примусового вивезення Н. Савченко до Росії та її ув'язнення, так званий «список Савченко», щодо яких пропонується застосувати санкції. «Ми звернулися з проханням до наших партнерів для того, щоб за аналогією зі “списком Магнітського” застосувати санкції для того, щоб не допускати наруги над правом і наруги над українськими громадянами в майбутньому», – сказав Президент зауваживши, що у списку, зокрема, є слідчі й судді.

Глава держави також повідомив, що доручив найближчим часом скликати засідання РНБО для того, щоб подати до уряду пропозицію запровадження українських санкцій до осіб із цього списку.

Щодо ситуації з Н. Савченко Президент ще раз наголосив: «Суду не було. Ми не визнаємо цю позицію як справжній суд. Герой України, народний депутат України і офіцер Збройних сил України, член Парламентської асамблеї Ради Європи Н. Савченко має бути повернена в Україну – з точки зору міжнародного права і з точки зору шостого пункту мінських домовленостей».

П. Порошенко підтвердив, що готовий використати свої конституційні повноваження для того, щоб забезпечити обмін, про який говорили представники російської сторони. Водночас глава держави зазначив, що не чекає ніяких пропозицій та дій до вступу в силу так званого рішення суду, але одразу по тому українська льотчиця має бути повернена на Батьківщину.

Президент подякував представникам Верховної Ради, народним депутатам і українським дипломатам, які надали підтримку українській льотчиці у залі суду під час оголошення «вироку». «Вони гідно представляли Україну та достойно підтримали її», – сказав Президент, продемонструвавши прапор з підписами на підтримку Н. Савченко.

Глава держави нагадав, що на засіданні російського суду 21 та 22 березня разом з рідними Надії були присутні народні депутати та його прес-секретар С. Цеголко. Вони підтримували українську льотчицю, а під час оголошення «вироку» Н. Савченко розгорнули український прапор і заспівали Гімн України у залі суду. С. Цеголко привіз із собою прапор, який він не дозволив вирвати з рук охоронцям на засіданні суду. «Впевнений, що

Святослав передасть його Надії одразу після її повернення додому», – сказав П. Порошенко (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>)). – 2016. – 23.03).

До 75-річчя трагедії Бабиного Яру в Бабиному Яру буде споруджено алею праведників та алею мучеників. Про це повідомив Прем'єр-міністр України А. Яценюк на засіданні уряду в середу, 23 березня.

Глава уряду висловив вдячність українським і міжнародним єврейським організаціям і всім членам організаційного комітету, які прийняли консенсусне рішення про те, що необхідно побудувати дві алеї та затвердили проект.

«Проект затверджений. Усі ескізні плани та розміщення затверджено. І основне, що якщо ще на першому засіданні організаційний комітет мав кардинально протилежні думки, то на останньому засіданні це була єдина, спільна позиція всіх – як по проекту, так і по місцю розташування та необхідності нарешті перейти від розмов, які точилися два десятки років, до того, щоб побудувати ці дві алеї та увічнити пам'ять жертв трагедії Бабиного Яру», – підкреслив він.

А. Яценюк повідомив, що уряд України виділяє Київській міській державній адміністрації майже 30 млн грн. Він зазначив, що вже провів розмову з міським головою Києва В. Кличком «із тим, щоби в найкоротші терміни розпочати відповідні роботи, тому що у нас залишилося буквально півроку».

Глава уряду доручив Міністерству фінансів України оперативно надати виділені урядом кошти: «Це свята справа, і ми повинні це зробити».

Прем'єр-міністр також звернувся до міністра закордонних справ України П. Клімкіна внести до порядку денного уряду рішення про приєднання України до міжнародного альянсу пам'яті жертв Голокосту як спостерігача (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>)). – 2016. – 23.03).

Підприємства газопостачання почали виставляти домогосподарствам, у яких немає приладів обліку, підвищений тариф з розрахунку 6 куб. м газу на одну особу на місяць для домогосподарств лише із газовою плитою та 18 куб. м на особу на місяць із газовою плитою та колонкою. Уряд ухвалив постанову, якою встановлює норматив у 4,4 та 14 куб. м відповідно. Прем'єр-міністр України А. Яценюк вимагає від підприємств газопостачання негайно перерахувати норматив і повернути громадянам кошти. Про це йшлося на засіданні уряду в середу, 23 березня.

Глава уряду повідомив, що отримав звернення громадян щодо завищення тарифів підприємствами газопостачання. Протягом останнього періоду часу громадянам, у яких немає газових лічильників, підприємства газопостачання почали виставляти підвищений тариф – з розрахунку 6 куб. м газу на одну особу на місяць для домогосподарств лише із газовою плитою та

18 куб. м на особу на місяць із газовою плитою та колонкою. «Це суперечить постанові Кабінету Міністрів, ухваленій минулого року. Але суд скасував рішення уряду, і таким чином зараз підприємства щодо газопостачання прийняли відповідні рішення, – наголосив він. – Залежно від домогосподарства, це від 195 до 1800 грн за період опалювального сезону, які незаконно хочуть отримати з громадян країни та зарахувати до доходів облгазів».

А. Яценюк запропонував урядові, зважаючи на те, що вища судова інстанція скасувала попереднє урядове рішення, за невідкладною процедурою ухвалити постанову, якою встановити норматив у 4,4 куб. м на одну особу на місяць для домогосподарств лише із газовою плитою та 14 куб. м на особу на місяць із газовою плитою та колонкою – як обраховано Міністерством енергетики та вугільної промисловості і НКРЕКП.

Уряд ухвалив відповідну постанову.

Прем'єр-міністр звернувся до газопостачальних підприємств: «Рішення про нарахування нормативу 6 куб. м не відповідає постанові Кабінету Міністрів, тобто є незаконним. Я вимагаю негайно перерахувати (нормативи) і повернути людям кошти».

Уряд також дав протокольне доручення Міністерству енергетики та вугільної промисловості України в тижневий термін розробити та затвердити порядок перерахунку нормативів споживання газу за період дії скасованої судом постанови (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2016. – 23.03).

«Урядові кроки з фіскальної стабілізації – це єдино правильний рецепт. Цього ніхто не робив два десятиліття, тому що всі переживали за власні політичні рейтинги», – наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк на засіданні уряду в середу, 23 березня.

А. Яценюк підкреслив, що завдяки проведеній урядом фіскальній стабілізації дефіцит державного бюджету зменшився в чотири рази: «У 2014 р. це було більше 10 %, а сьогодні це в чотири рази менше – 2,5 %».

Глава уряду підкреслив, що підтримував і підтримує політику міністра фінансів України «як у фіскальній стабілізації, так і в податковій та бюджетній реформі»: «Це є єдино правильна політика, яку демонстрував цей уряд і міністр фінансів».

Крім того, обсяг валового зовнішнього боргу країни скоротився на 23,5 млрд дол. США – 16,5 %. Державний і гарантований державою борг зменшився майже на 7 млрд дол. США. Глава уряду підкреслив, що певні представники українського політичного істеблішменту «постійно розповідають, що уряд набирає кредитів»: «У них якось дивно з математикою. Якщо набираються кредити, то росте борг. А якщо проводиться правильна політика, то борг скорочується».

Серед проблем, з якими стикнувся уряд, А. Яценюк назвав обслуговування боргів: «Не ми ці кредити брали, але ми їх списуємо,

реструктуризуємо та залучаємо кошти, по вартості кредитного ресурсу в декілька разів нижчі, ніж було до нас. Якщо раніше платили 7 чи 10 %, то зараз завдяки нашій програмі з Міжнародним валютним фондом це 1 %. Завдяки широкій програмі реструктуризації та списання боргових зобов'язань нам вдалося на поточний рік зменшити фактичні витрати державного бюджету майже на 65 млрд грн» (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 23.03).

Прем'єр-міністр України А. Яценюк доручив міністру фінансів України Н. Ярецько разом з міністром соціальної політики України П. Розенком підготувати за результатами останніх місяців звіт щодо сплати єдиного соціального внеску та динаміки з нарощування фонду оплати праці, рівня заробітних плат у реальному секторі економіки та створення нових робочих місць. Про це йшлося на засіданні уряду в середу, 23 березня.

А. Яценюк нагадав, що Кабінет Міністрів прийняв рішення про зменшення вдвічі єдиного соціального внеску. Він підкреслив, що зменшення податків удвічі коштувало 144 млрд грн, які необхідно профінансувати з бюджету. «Ми як уряд фактично перебрали на себе відповідальність за бездефіцитний Пенсійний фонд».

А. Яценюк звернувся до підприємців: «Зараз ця вулиця повинна бути з двостороннім рухом. Ми зменшили вдвічі податок на зарплату – виходьте з тіні. Ви просили це два десятки років. Ми прийняли рішення і зараз чекаємо, що за цифрами державної статистики фонд оплати праці почне рости, і що завдяки урядовому рішенню ви збільшите зарплати на підприємствах, бо у вас є гроші».

Він звернувся до представників профспілок, трудових колективів, підприємців, великого бізнесу проводити зустрічі з цього питання: «У вас є ресурс. Частина ресурсу – на підняття заробітної платні в реальному секторі економіки. Частина ресурсу – на розвиток ваших підприємств. Це справедливо. Це і є основа нашої політики – запровадження принципу справедливості, у тому числі і фіскальної та бюджетної справедливості».

Настав час виходити з тіні. Економічно не вигідно в конвертах платити зарплати – дорожче незаконними шляхами знімати готівку, ніж офіційно чесно заплатити людині підвищену зарплату, і таким чином забезпечити соціальну справедливість для людини в майбутньому. Тому що вона буде отримувати пенсію на відповідно заплачену заробітну платню. Зараз треба додати їй зарплату, підвищити фонд оплати праці та детінізувати українську економіку. Тому що це наше спільне завдання. Ми створюємо умови, ви забезпечуєте виконання чесних і прозорих бізнес-умов».

А. Яценюк також наголосив на необхідності вже зараз починати підготовку до основ бюджетної політики та до нового державного бюджету на 2017 р.: «Треба проводити серйозну дискусію в парламенті з приводу того, що єдино правильний рецепт і єдино правильний підхід – це той, який

Україна застосовує протягом останніх двох років.

Саме тому з нами працює Міжнародний валютний фонд. Саме тому уряд Сполучених Штатів Америки видає кредитні гарантії, Європейський Союз так само готовий далі допомагати Україні – тому що ми приймаємо складні рішення. Хтось каже, що вони непопулярні. Сьогодні, можливо, непопулярні, але ми не живемо сьогоднішнім днем. Ми повинні жити тільки тим, що буде завтра. А для того щоб завтра було успішне, сьогодні треба проводити ці рішення».

Глава уряду відзначив роботу Міністерства фінансів, персонально міністра фінансів Н. Ярецько та всього складу Кабінету Міністрів, «який одногосно ухвалював і проекти законів про держбюджет, і всі правильні рішення по новому адмініструванню податку на додану вартість, новій системі управління державних підприємств, сплаті податку на додану вартість усіма суб'єктами підприємницької діяльності, у тому числі підприємствами АПК» (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 23.03*).

Ріст промислового виробництва майже на 8 % і оціночний ріст валового внутрішнього продукту в минулому місяці на 1 % – це реальні ознаки макроекономічної стабілізації. Для подальшої стабілізації необхідна в першу чергу політична стабільність і політична відповідальність усіх демократичних сил, наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк на засіданні уряду в середу, 23 березня.

Глава уряду підкреслив, що 22 березня Державна служба статистики України опублікувала офіційний звіт щодо підсумків роботи промисловості в січні – лютому 2016 р. «Це дійсно дуже позитивна новина, коли вперше за останні три роки зафіксовано зростання промислового виробництва проти відповідного місяця попереднього року. Ріст становив 7,6 %», – наголосив А. Яценюк.

Крім того, глава уряду підкреслив, що отримав від Державної служби статистики оцінку зростання внутрішнього валового продукту за останній місяць: «За їхніми оцінками, в лютому в нас також відбувся ріст валового внутрішнього продукту на 1 %. Практично 8 % росту промисловості дали можливість продемонструвати, що є реальні ознаки макроекономічної стабілізації».

Макроекономічна стабілізація, на переконання глави уряду, можлива тільки в тому випадку, «коли ми далі будемо продовжувати ті реформи, які уряд проводить протягом останніх двох років».

Глава уряду наголосив на необхідності співпраці з Міжнародним валютним фондом, Світовим банком, міжнародними інституціями, «які допомагають Україні в тому випадку, якщо Україна допомагає сама собі». «Саме для цього нам необхідна в першу чергу політична стабільність і політична відповідальність усіх політичних сил, які в 2014 р. перемогли на виборах, формували коаліцію, які повинні орієнтуватися не на тимчасові

рейтинги власних політичних сил, а на рейтинги країни. Ріст промислового виробництва внутрішнього валового продукту – це є те, за що повинні боротися всі політики в країні, – підкреслив він. – Сподіваюся, що в найкоротші терміни політична криза буде вирішена. Я чітко заявляв про два шляхи виходу з політичної кризи. Я прийму будь-який з цих шляхів. І очікую на подальші рішення як парламентської коаліції, так і в першу чергу найбільшої фракції “Блок П. Порошенка” і персонально Президента» (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 23.03*).

23 березня 2016 р. на засіданні Кабінету Міністрів України було схвалено два законопроекти, що найближчим часом будуть внесені на розгляд парламенту. Це закони «Про основні вимоги до будівель та споруд, а також умови розміщення на ринку будівельних виробів, гармонізовані з нормами законодавства Європейського Союзу», «Про вимоги до предметів та матеріалів, що контактують з харчовими продуктами».

Указані законопроекти передбачають визначення основних вимог до будівель і будівельних виробів, врегулювання процедури оцінки їхньої відповідності встановленим вимогам, а також визначення засад обігу предметів і матеріалів, призначених для безпосереднього або опосередкованого контакту з харчовими продуктами з метою посилення захисту прав споживачів.

Законопроекти спрямовані на виконання зобов'язань України, передбачених Угодою про асоціацію щодо поступового наближення законодавства України до права ЄС у сфері технічного регулювання, зокрема вимог до будівельних виробів і безпечності продукції.

Зокрема, законопроекти гармонізовані з відповідними актами законодавства ЄС щодо встановлення гармонізованих умов для розміщення на ринку будівельних виробів; формату Європейської технічної оцінки будівельної продукції; умов складання декларації на відповідність будівельних виробів для оприлюднення на веб-сайті; матеріалів і виробів, що призначені для контакту з харчовими продуктами; активних та інтелектуальних матеріалів і предметів, призначених для контакту з харчовими продуктами (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 23.03*).

У зв'язку зі скоєнням терористичних актів у міжнародному аеропорту «Завентем» та метрополітені м. Брюссель (Бельгія), Міністерство інфраструктури запропонувало органам влади та місцевого самоврядування вжити заходи щодо підвищення антитерористичної захищеності аеропортів, залізничних вокзалів і метрополітенів на території України. Зокрема, Мінінфраструктури звернулося до Міністерства внутрішніх справ з пропозицією посилити патрулювання в міжнародному аеропорту «Бориспіль» і міжнародному

аеропорту «Львів» ім. Д. Галицького, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави.

Крім того, для вирішення питань захищеності об'єктів транспортної інфраструктури міністерством заплановано проведення міжвідомчої наради 25 березня. У заході візьмуть участь представники Міністерства внутрішніх справ, Державіаслужби, Укртрансбезпеки та Укрзалізниці (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 22.03).

У Національному банку України 21 березня відбулася тристороння робоча зустріч з представниками Державної фіскальної служби України та Антимонопольного комітету України.

Основною метою зустрічі стало вироблення спільної стратегії щодо трансфертного ціноутворення та деофшоризації українського бізнесу.

Національний банк на заході представляли голова Національного банку України В. Гондарева та її заступники Я. Смолій, В. Рашкован і К. Рожкова. Зі сторони Державної фіскальної служби – голова Державної фіскальної служби України Р. Насіров і його перший заступник С. Білан. Антимонопольний комітет представляла перший заступник голови, державний уповноважений М. Ніжник.

Під час зустрічі В. Гондарева висловила готовність Національного банку до плідної співпраці з Державною фіскальною службою. Вона підкреслила, що основним напрямом співпраці Національного банку та Державної фіскальної служби має стати деофшоризація українського бізнесу.

«Національний банк вважає, що обговорення моделі деофшоризації, яка б зафіксувала status quo, та чесно визнала факт офшорності є вкрай необхідним. Деофшоризація не повинна “вбивати” бізнес, але бізнес повинен бути прозорим. Тож визначення кінцевих власників офшорних компаній стратегічно важливе для країни», – зазначила голова Національного банку. За її словами, таким шляхом уже ідуть країни Європейського Союзу відповідно до вимог документу Base Erosion and Profit Shifting Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

Голова Державної фіскальної служби України Р. Насіров підтримав ідею вироблення спільної концепції з деофшоризації.

«Ми готові поділитися своїми напрацюваннями з Національним банком і повністю підтримуємо необхідність вироблення спільної концепції з деофшоризації», – наголосив Р. Насіров.

На напрацюваннях Національного банку та Державної фіскальної служби ґрунтуватиметься спільна концепція з деофшоризації. Вона буде відтворена в законопроекті про деофшоризацію та в засадах нового валютного регулювання центрального банку.

Антимонопольний комітет України також підкреслив свою готовність узяти участь у розробленні цих документів.

Крім того, сторони домовилися про обмін інформацією щодо діяльності фінансового сектору, обговорили питання трансфертного ціноутворення,

необхідність об'єднання зусиль для боротьби з конвертаційними центрами та нелегальними обмінними пунктами. «Завдяки спільним зусиллям ми зможемо віднайти правильний інструмент для того, щоб створити такі умови, за яких легальний бізнес почав би нарешті витіснити тіньовий. І це було б не тільки просто правильно, а ще й вигідно», – зазначив Р. Насіров.

Наступна зустріч відбудеться за декілька тижнів і буде присвячена більш детальному обговоренню майбутньої концепції деофшоризації українського бізнесу (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 22.03*).

23 березня в Міністерстві соціальної політики України відбулася організована міністерством і Радою Європи міжнародна зустріч щодо положень Європейської соціальної хартії (переглянутої), до яких Україна не приєдналася при ратифікації.

Відкриваючи захід, заступник міністра соціальної політики з питань європейської інтеграції С. Устименко відзначив, що Мінсоцполітики відіграє провідну роль у забезпеченні реалізації 74 з 98 положень Європейської соціальної хартії (переглянутої), до яких Україна приєдналася у 2006 р.

«Триває виконання Плану заходів щодо Європейської соціальної хартії (переглянутої) на 2015–2019 рр., затвердженого урядом 14 травня 2015 р. Він, серед іншого, передбачає опрацювання можливості поступового приєднання України до 24 пунктів Хартії, до яких Україна не приєдналася при ратифікації», – зазначив заступник міністра, нагадавши про важливі кроки, вже зроблені Україною на цьому шляху. Зокрема, 16 березня 2016 р. парламентом ухвалено Закон “Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення № 102”. Отримано повноваження на підписання Європейського кодексу соціального забезпечення, із Секретаріатом Ради Європи узгоджується дата підписання. Усе це наближує приєднання України до ст. 12 Хартії “Право на соціальне забезпечення”», – зазначив заступник міністра.

«У листопаді 2015 р. ухвалено Закон України “Про зовнішню трудову міграцію”, що посилює наші позиції у приєднанні до ст. 19 “Право трудящих-мігрантів і членів їхніх сімей на захист та допомогу”», – продовжив С. Устименко.

Побажавши учасникам зустрічі змістовної та плідної дискусії, він запевнив, що Мінсоцполітики налаштоване на співпрацю з Радою Європи, соціальними партнерами, неурядовими організаціями та науковцями у сфері забезпечення соціальних прав громадян. «Упевнений, – резюмував заступник міністра, – що за результатами цієї зустрічі міністерство за участі зацікавлених сторін ініціюватиме приєднання України до окремих пунктів Хартії, до яких вона не приєдналася при ратифікації».

Зі свого боку виконавчий секретар Європейського комітету соціальних прав Ради Європи Р. Брійя зазначив, що для європейської спільноти Хартія фактично є аналогом конституції у соціальній сфері.

Протягом міжнародної зустрічі фахівці обговорили національну ситуацію по 24 положеннях Європейської соціальної хартії (переглянутої), до яких ще не приєдналася наша держава. Зокрема, обговорювалися п. 3 ст. 2 Хартії «Право на справедливі умови праці», п. 1 ст. 4 «Право на справедливу винагороду», п. 1–4 ст. 12 «Право на соціальне забезпечення», п. 1–4 ст. 13 «Право на соціальну та медичну допомогу», ст. 25 «Право працівників на захист свої прав у разі банкрутства їхнього роботодавця», п. 3 ст. 31 «Право на житло», п. 1–12 ст. 19 «Право трудящих-мігрантів і членів їхніх сімей на захист і допомогу». Також ішлося про Додатковий протокол стосовно процедури подання колективних скарг.

Виступали та брали участь в обговоренні питань порядку денного керівники департаментів, управлінь, провідні фахівці Мінсоцполітики, інших центральних органів виконавчої влади, представники Верховної Ради України, Ради Європи, офісу уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, федерацій профспілок і роботодавців, Науково-дослідного інституту праці та зайнятості населення, Київського національного університету ім. Т. Шевченка, неурядових організацій.

Нагадаємо, Україна ратифікувала Європейську соціальну хартію (переглянуту) 21 грудня 2006 р. (цього дня до Ради Європи було передано відповідну ратифікаційну грамоту). При цьому наша держава приєдналася до 74 з 98 пунктів документа.

Відповідно до встановленої процедури кожні п'ять років після ратифікації держави мають надавати інформацію про національне законодавство та практику його застосування щодо пунктів, до яких держава не приєдналася.

Перша зустріч у Мінсоцполітики щодо цих питань відбулася 2011 р. За її результатами у травні 2012 р. подана Перша доповідь щодо пунктів, до яких Україна не приєдналася при ратифікації.

За попередніми прогнозами, Україна може приєднатися до п. 3 і 4 ст. 12 «Право на соціальне забезпечення» щодо докладання зусиль для поступового піднесення системи соціального забезпечення на більш високий рівень та укладання міжнародних договорів на умовах рівності прав і збереження набутих прав (сумарний залік періодів страхування та стажу), а також до окремих пунктів ст. 19 «Право трудящих-мігрантів і членів їхніх сімей на захист і допомогу» (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2016. – 23.03*).

ПОЛІТИКА

У Європейського Союзу є зобов'язання піти безвізовим режимом, але для цього треба почекати рішення. Про це журналістам під час форуму «Трансформація України» повідомив голова представництва ЄС в Україні Я. Томбінський, передає УНН.

«Зараз Євросоюз такий, що буде свою частину угоди з Україною робити, щоб ввести безвізовий режим. Датою спекулювати не можу. Бачимо, скільки подій відбулось і як змінюється агента ЄС (порядок денний. – Прим. ред.), це нам показує, що в політиці час – це дуже важливий чинник», – зазначив він.

Також він запевнив, що рішення щодо безвізового режиму України з ЄС обговорюватиметься в першому півріччі цього року (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2016. – 22.03).

Генсек ООН і постпред України обговорили справу Н. Савченко.

Постійний представник України при ООН В. Єльченко провів зустріч з Генеральним секретарем ООН Пан Гі Муном, під час якої Генсек ООН пообіцяв порушувати питання української льотчиці Н. Савченко при зустрічах з російськими високопосадовцями, передає УНН з посиланням на прес-службу диппредставництва.

Вказано, що під час зустрічі глава української місії проінформував Генсека ООН про оголошений в Росії незаконний «вирок» депутату Верховної Ради України та члену української делегації в Парламентській асамблеї Ради Європи Н. Савченко.

«В. Єльченко наголосив, що неправомірне рішення російського суду у вигляді 22 років позбавлення волі Н. Савченко базується на сфабрикованих матеріалах слідства», – ідеться в повідомленні.

Представник України підкреслив, що порушення Росією універсальних норм права, а також імунітету депутата ПАРЄ «стало чітким сигналом міжнародній спільноті про неприпустимість потурання основоположних принципів і норм державою, яка є одним із постійних членів Ради Безпеки ООН».

В. Єльченко також зазначив, що «справа Н. Савченко, як й інших українських політичних заручників, яких незаконно утримує Кремль, є наочною демонстрацією того, що в Росії відсутнє правосуддя – є лише гібридне судочинство як елемент гібридної війни проти України та загальнолюдських цінностей».

Зазначається, що під час зустрічі постійний представник України при ООН також проінформував про ініціативу Президента України про якнайскоріше повернення Н. Савченко в Україну. «Зі свого боку Генеральний секретар ООН підтвердив свою стурбованість ситуацією навколо українки Н. Савченко. Зазначено, це питання і надалі порушуватиметься ним при зустрічах з російськими високопосадовцями», – йдеться у повідомленні.

Пан Гі Мун запевнив, що Україна може розраховувати на його підтримку (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2016. – 22.03).

Євросоюз потребує «без умов» отпустить Н. Савченко.

Євросоюз осудил приговор украинской летчице Н. Савченко и призвал

немедленно выпустить ее на основании пункта минских договоренностей об обмене «всех заложников и незаконно удерживаемых лиц». Об этом говорится в заявлении верховного представителя ЕС по внешней политике Ф. Могерини (<http://korrespondent.net/world/3655236-evrosouiz-trebuuet-bez-uslovyi-otpustyt-savchenko>).

Она отметила, что Брюссель беспокоится не только за Н. Савченко, но и о судьбе других осужденных в России украинцев. «Мы продолжаем призывать российские власти немедленно и без каких-либо условий выпустить Н. Савченко по гуманитарным причинам и в соответствии с минскими соглашениями, которые утверждают необходимость освобождения всех заложников, захваченных в ходе войны в Украине», – говорится в заявлении.

Ф. Могерини также призвала гарантировать безопасное возвращение в Украину режиссера О. Сенцова и активиста А. Кольченко.

Отметим, что ранее глава МИД РФ С. Лавров на пресс-конференции со своим немецким коллегой Ф.-В. Штайнмайером заявил, что Москва слышит о призывах обменять Н. Савченко.

«Мы руководствуемся российским законодательством. Мы сегодня передали дополнительную памятку по этому вопросу нашим германским коллегам. Как уже подчеркивали российские представители, мы слышим, конечно, о предложениях относительно обмена. На этот счет прописаны соответствующие процедуры, решение принимает глава государства», – цитирует С. Лаврова РИА «Новости» (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>)). – 2016. – 23.03).

Українська сторона в Мінську озвучила позицію П. Порошенка щодо звільнення Н. Савченко.

На засіданні тристоронньої контактної групи в Мінську українська сторона наголосила на вимозі Президента України П. Порошенка звільнити Н. Савченко та повернути її додому. Про це на своїй сторінці у Facebook повідомила прес-секретар представника української сторони в контактній групі Д. Оліфер, передає УНН.

«Українська сторона озвучила вимогу звільнення Н. Савченко і позицію Президента України П. Порошенка щодо її повернення в Україну в рамках виконання Мінських домовленостей. Крім того, ми знову закликаємо представників окремих районів Донецької та Луганської областей забезпечити доступ експертів Міжнародного комітету Червоного Хреста до заручників на Донбасі», – зазначила Д. Оліфер.

Також вона додала, що Україна закликає представників окремих районів Донецької та Луганської областей продовжити процес звільнення людей, який було розблоковано 20 лютого 2016 р. Насамперед необхідно відпустити тих, хто потребує медичної допомоги, і тих, хто перебуває в полоні понад рік (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2016. – 23.03).

Тристороння контактна група не дійшла консенсусу в питанні звільнення заручників.

Гуманітарна підгрупа тристоронньої контактної групи з мирного врегулювання ситуації на Донбасі не дійшла консенсусу з питання звільнення заручників. Про це заявив спецпредставник ОБСЄ у тристоронній контактній групі по Донбасу М. Сайдік, передає кореспондент УНН.

«На зустрічі групи по гуманітарним питанням приділили увагу проблемі визволення осіб, які утримуються через конфлікт. На жаль, консенсус по цьому питанню не був досягнутий. У цілях пришвидшення консенсусу визволення сторони погодились розробити так звану “дорожню карту” по утриманню та передачі утримуваних осіб», – повідомив М. Сайдік (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2016. – 23.03*).

На мінській зустрічі обговорили допуск міжнародних екологів на заводи та шахти Донбасу.

На засіданні тристоронньої контактної групи в Мінську сторони обговорили питання запрошення під егідою ОБСЄ міжнародних екологів для оцінювання ситуації в ряді промислових підприємств, які перебувають на окупованій території Донбасу. Про це на своїй сторінці у Facebook повідомила прес-секретар представника української сторони в контактній групі Д. Оліфер, передає УНН.

«Також сьогодні говорили про запрошення міжнародних екологів (під егідою ОБСЄ) для оцінки ситуації у ряді промислових підприємств, які перебувають на території окремих районів Донецької та Луганської областей. Ідеться про хімічний завод “Стирол” у Горлівці, а також про шахти “Голубовська” та “Першотравнева” в Луганській області, про шахту “Юний комунар” у Донецькій області».

За її словами, зокрема, на шахті «Юний комунар» ще в 1979 р. були проведені ядерні випробування і з тих пір у цій шахті необхідно регулярно відкачувати воду. «Якщо цього не робити, то ситуація призведе до забруднення ґрунтових вод і екологічної катастрофи на Донбасі», – підсумувала вона (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2016. – 23.03*).

Контактна група обговорила спецплан виходу ОБСЄ на непідконтрольну частину кордону України та РФ.

На засіданні тристоронньої контактної групи в Мінську сторони обговорили реалізацію спеціального плану виходу СММ ОБСЄ частину українсько-російського кордону, який не контролюється Україною. Про це на своїй сторінці у Facebook повідомила прес-секретар представника української сторони у контактній групі Д. Оліфер, передає УНН.

«Окремо стоїть питання контролю за українсько-російським кордоном.

Сьогодні під час зустрічі йшлося про реалізацію спеціального плану виходу СММ ОБСЄ на непідконтрольну Києву частину українсько-російського кордону», – зазначила вона.

Вона додала, що на першому місці залишаються питання порушення режиму припинення вогню, відведення важких озброєнь, розмінування, припинення навчальних стрільб поблизу лінії зіткнення (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2016. – 23.03).

Контактна група вирішить питання водопостачання на Донбасі наприкінці березня, зазначають в ОБСЄ.

Сторони тристоронньої контактної групи з мирного врегулювання ситуації на Донбасі вирішуватимуть питання, пов'язані з водопостачанням, наприкінці березня. Про це заявив спецпредставник ОБСЄ в тристоронній контактній групі по Донбасу М. Сайдік, передає кореспондент УНН.

«Щодо економічних питань обговорювалися, як і раніше, проблеми, пов'язані з відродженням інфраструктури, пов'язані з водопостачанням, відновленням залізничних доріг і ліній електропередач. Однак, як я вже казав раніше, існують ще невирішені питання, пов'язані з оплатою за водопостачання. Сторони спробують домовитися у цих питаннях наприкінці цього місяця», – повідомив М. Сайдік.

Як повідомляв УНН, 23 березня засідання тристоронньої контактної групи відбулося в Мінську.

Українська сторона на засіданні тристоронньої контактної групи в Мінську знову підкреслила, що без вирішення безпекових питань на Донбасі неможливий прогрес у всіх інших питаннях (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2016. – 23.03).

Беларусь и Польша считают, что следует изменить формат переговоров по Донбассу и готовы инициировать смену формата. Об этом по итогам переговоров в Минске сообщил глава МИД Польши В. Вашиковский, передает РАР (<http://korrespondent.net/world/3655841-polshay-belarus-khotiat-v-perehovory-po-donbassu>).

«Президент Лукашенко тоже признал, что следует изменить формат переговоров по достижению мира, и готов вместе с Польшей инициировать очередную мирную инициативу», – заявил В. Вашиковский.

Во время встречи А. Лукашенко выразил признательность Польше за то, что она хочет видеть Беларусь независимой и стабильной. «Думаю, что вам на Западе очередное нестабильное государство после Украины не нужно», – подчеркнул А. Лукашенко (*Кореспондент* (<http://korrespondent.net>). – 2016. – 24.03).

ЦВК виключила 11 кандидатів у нардепи від «Самопоміч».

Центральна виборча комісія прийняла рішення щодо виключення кандидатів у народні депутати України в загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі на позачергових виборах нардепів 26 жовтня 2014 р. з виборчого списку «Самопоміч», передає УНН із посиланням на прес-службу ЦВК.

«До комісії надійшли витяг із протоколу VIII з'їзду політичної партії «Об'єднання «Самопоміч» і рішення зазначеного з'їзду цієї партії про виключення кандидатів у народні депутати України в загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі на позачергових виборах народних депутатів України 26 жовтня 2014 р. В. Гаркуши, А. Ялового, І. Банаха, О. Кузьменка, Г. Шпака, О. Толкачова, В. Шкільняка, Р. Солодовнікова, Ю. Тара, В. Міщенко, І. Качура з виборчого списку політичної партії «Об'єднання «Самопоміч». Розглянувши вказані документи, Центральна виборча комісія виключила з виборчого списку політичної партії «Об'єднання «Самопоміч» зазначених кандидатів у народні депутати України», – ідеться в повідомленні (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2016. – 23.03).

Митингующие черныбыльцы перекрыли движение на Крещатике.

Вышедшие на митинг черныбыльцы заблокировали движение в сторону Европейской площади. Об этом сообщает «Авто Киев» в Twitter.

Митингующие требовали отменить постановление правительства Н. Азарова, урезающее выплаты черныбыльцам вдвое. Ранее сообщалось, что Верховная Рада Украины вернула черныбыльцам ряд льгот. За соответствующий законопроект № 2093 «О внесении изменений в закон Украины “О статусе и социальной защите граждан, которые пострадали вследствие Чернобыльской катастрофы” (относительно социальной защиты пострадавших лиц)» во втором чтении и в целом проголосовал 261 народный депутат (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2016. – 23.03).

ЕКОНОМІКА

НБУ і ПАТ «Банк Кредит Дніпро» окреслили перспективи розвитку фінсектору України.

Голова Нацбанку В. Гонтарева і члени наглядової ради ПАТ «Банк Кредит Дніпро» під час зустрічі 22 березня 2016 р. окреслили перспективи розвитку фінансового сектору України, передає УНН з посиланням на прес-службу НБУ.

За даними регулятора, 22 березня відбулася зустріч голови Нацбанку В. Гонтаревої із членами наглядової ради ПАТ «Банк Кредит Дніпро», під час якої учасники обговорили основні виклики банківської системи України та окреслили першочергові завдання й перспективи розвитку фінансового

сектору на найближчий час.

За словами голови Нацбанку, однією з основних складових реформи фінансової системи України є запровадження міжнародних норм корпоративного керування в українських банках. «У стратегії розвитку державних банків ми передбачили вхід в їхній капітал таких організацій, як ЄБРР чи Міжнародна фінансова корпорація. Це вкрай важливий крок для покращення якості корпоративного управління в цих банках», – зазначила В. Гонтарева.

У відомстві наголосили, що членами наглядової ради ПАТ «Банк Кредит Дніпро» стали відомі міжнародні економісти і фінансисти, зокрема французький економіст та політик, голова Міжнародного валютного фонду (2007-2011 рр.) Д. Стросс-Кан.

Як повідомляв УНН, НБУ оскаржить рішення суду щодо визнання неправомірною бездіяльність регулятора (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2016. – 23.03).

Украинский бизнес ждет деофшоризация. Определение конечных владельцев офшорных компаний стратегически важно для страны.

Национальный банк, Государственная фискальная служба и Антимонопольный комитет намерены разработать законопроект о деофшоризации украинского бизнеса, информирует eizvestia.com. Об этом шла речь на трехсторонней встрече, которая состоялась 21 апреля в Национальном банке, сообщает пресс-служба регулятора (<http://news.eizvestia.com/news-finance/full/718-ukrainskij-biznes-zhdet-deofshorizaciya>).

«Национальный банк считает, что обсуждение модели деофшоризации, которая зафиксировала бы status quo и честно признала факт офшорности, является крайне необходимым. Деофшоризация не должна “убивать” бизнес, но бизнес должен быть транспарентным. Поэтому определение конечных владельцев офшорных компаний стратегически важно для страны», – отметила глава Нацбанка В. Гонтарева. По ее словам, таким путем уже идут страны Европейского Союза в соответствии с требованиями документа Base Erosion and Profit Shifting Организации экономического сотрудничества и развития.

Председатель Государственной фискальной службы Р. Насиров поддержал идею выработки общей концепции по деофшоризации. «Мы готовы поделиться своими наработками с Национальным банком и полностью поддерживаем необходимость выработки общей концепции по деофшоризации», – отметил Р. Насиров.

«На наработках Национального банка и Государственной фискальной службы будет основываться общая концепция деофшоризации. Она будет воссоздана в законопроекте о деофшоризации и в основе нового валютного регулирования центрального банка», – говорится в сообщении НБУ.

Как отмечается, Антимонопольный комитет также подчеркнул свою готовность принять участие в разработке этих документов. «Кроме того, стороны договорились об обмене информацией о деятельности финансового сектора, обсудили вопросы трансфертного ценообразования, необходимость объединения усилий для борьбы с конвертационными центрами и нелегальными обменными пунктами», – сообщила пресс-служба.

«Благодаря совместным усилиям мы сможем найти правильный инструмент для того, чтобы создать такие условия, при которых легальный бизнес начал бы наконец вытеснять теневой. И это было бы не только просто правильно, но и выгодно», – отметил Р. Насиров (*Экономические известия* (<http://news.eizvestia.com>). – 2016. – 23.03).

В ООН назвали перспективные направления экспорта для украинских производителей.

Продовольственная и сельскохозяйственная организация ООН (ФАО) назвала перспективные направления экспорта для украинских производителей в ближайшее десятилетие (<http://news.eizvestia.com/news-markets/full/832-v-oon-nazvali-perspektivnye-napravleniya-eksporta-dlya-ukrainskih-proizvoditelej>).

В частности, ведущий экономист организации Д. Приходько отметил, что прежде всего ожидается рост глобального спроса на мясо, информирует eizvestia.com.

«Страны Африки южнее Сахары увеличат свой спрос на мясо на 56 %, страны Азии – на 29 %. В частности, Вьетнам и Индонезия увеличат импорт мяса на 2 и 1 млн т соответственно в ближайшие 10 лет. В то же время потребление пшеницы у них будет расти более медленными темпами», – констатировал он.

По словам Д. Приходько, для украинских производителей курятины это хорошая возможность нарастить поставки и закрепиться на этих рынках.

Что касается молочных продуктов, то в ФАО ожидают, что потребление сыра в странах Южнее Сахары возрастет на 49 %, Азии – на 43 %. «Таким образом, – добавляет Д. Приходько, – открываются дополнительные возможности для украинских сельхозтоваропроизводителей в Бангладеш и Китай».

Он привел статистику, что в Китае рост потребления сыра в последующие 10 лет приведет к тому, что страна будет дополнительно импортировать 100 тыс. т. Эта цифра в два раза превышает объемы экспорта сыра Украины в РФ. «Но на этих рынках украинцам придется конкурировать с такими странами, как Новая Зеландия, Австралия и США», – резюмировал специалист (*Экономические известия* (<http://news.eizvestia.com>). – 2016. – 22.03).

Минэкономики выступает за увеличение пошлины на экспорт лома.

Принятие законопроекта об отмене утверждения балансов на экспорт лома с одновременным повышением экспортной пошлины – реальный способ решения проблемы обеспечения государства металлом. Об этом заявил заместитель министра экономики М. Нефедов в эфире программы «Перша шпальта» на Первом национальном телеканале, передает «Цензор».

«Я считаю, что это вполне приемлемое решение для ситуации. И я считаю, что таким способом можно будет действительно на период АТО, и особого периода, и особых потребностей в государстве в обороноспособности и поставках металла сделать ситуацию более или менее контролируемой и прогнозируемой», – рассказал заместитель министра экономики.

Инициативу депутатов (инициаторы законопроекта – 19 народных депутатов) М. Нефедов считает наиболее здоровой, учитывая макроэкономический подход и уменьшение коррупции. «Чисто с точки зрения макроэкономики такой подход – он более здоровый. Поскольку он потенциально менее рискован в коррупционном смысле слова. Потому что снимается этот барьер, который может быть для кого-то поднят или не поднят. Нет мотивации идти договариваться в кабинеты, или не договариваться, или поливать друг друга грязью. А собственно, все решает открытый рынок», – резюмирует замминистра.

Напомним, в Украине наблюдается спад производства металлургической продукции. При этом объемы экспорта лома из Украины в 2015 г. достигли рекордного показателя в 1,2 млн т (*Укррудпром* (<http://www.ukrrudprom.ua/news>). – 2016. – 22.03).

Украине раздадут миллионные кредиты на ОСМД.

«“Ощадбанк” возобновляет финансирование объединений совладельцев многоквартирных домов и жилищно-строительных кооперативов в рамках госпрограммы энергоэффективности», – говорится в пресс-релизе банка (<http://korrespondent.net/business/economics/3655139-ukrayne-razdadut-myllionnye-kredyty-na-osmd>).

Как отмечают в банке, ОСМД и ЖСК, которые намерены провести тепломодернизацию домов, могут значительно сэкономить за счет господдержки.

В пресс-службе напомнили, что возмещение по таким кредитам составляет от 40 до 70 % суммы кредитных средств, привлеченных на приобретение энергоэффективного оборудования и материалов.

Размер возмещения зависит от количества квартир в доме, владельцы которых получают субсидии. «Благодаря программе “Сберегательный дом” энергоэффективные мероприятия осуществлены в 8,203 тыс. квартир. Больше всего кредитов выдано в Донецкой, Сумской и Харьковской областях», – сообщили в банке.

Ранее эксперты выражали опасения, что новый закон об ОСМД только увеличит количество мошеннических схем на рынке ЖКХ

(Корреспондент.net (<http://korrespondent.net>). – 2016. – 23.03).

Промышленное производство возросло.

В феврале 2016 г. впервые за последние три года зафиксирован рост промышленного производства по сравнению с аналогичным месяцем 2015 г. Об этом сообщает Госстат.

Индекс промышленного производства в феврале 2016 г. составил 107,6 % по сравнению с февралем 2015 г.

Показатель промышленности с учетом того, что 2016 г. – високосный (в феврале 29 дней), показал прирост 4,9 %.

В феврале по сравнению с январем 2016 г. промышленное производство возросло на 8,2 % (с учетом сезонного фактора – на 3,5 %).

В январе – феврале 2016 г. по отношению к январю – февралю 2015 г. рост промпроизводства составил 2,9 %, в том числе в добывающей промышленности и разработке карьеров – 3,4 %, в перерабатывающей промышленности – 3 %, поставке и распределении электроэнергии, газа, пара и кондиционированного воздуха – 1,9 %.

За 2015 г. промпроизводство в Украине сократилось на 13,4 %, в 2014 г. – на 10,1 %, в 2013 г. – на 4,7 %, в 2012 г. – на 0,5 %.

В январе 2016 г. промышленное производство сократилось на 1,7 % по сравнению с аналогичным периодом 2015 г. (*Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2016. – 23.03*).

Доходы местных бюджетов с начала года возросли в полтора раза.

Поступления в общий фонд местных бюджетов за январь – февраль текущего года (без учета трансфертов) составили 18,9 млрд грн, что на 49,2 %, или на 6,2 млрд грн, больше показателя за январь – февраль прошлого года (в сопоставимых условиях и без учета территорий, не подконтрольных украинской власти). Об этом сообщает УНИАН со ссылкой на данные Министерства финансов.

По информации Минфина, поступления за два месяца составили 19,2 % годового объема поступлений, утвержденного местными советами. В том числе поступления налога на доходы физических лиц в январе – феврале возросли на 45 %, платы за землю – на 48,8 %.

Кроме того, по состоянию на 1 марта местные бюджеты получили 27,2 млрд грн межбюджетных трансфертов, что составляет 82,3 % от запланированных на этот период.

В то же время доходы сводного бюджета Украины, по оперативным данным, за январь – февраль 2016 г. составили 83,4 млрд грн, что на 21 млрд грн, или на 33,6 %, больше, чем за аналогичный период прошлого года.

За 2015 г. в общий фонд местных бюджетов, без учета трансфертов, поступило 99,8 млрд грн (*Укррудпром (<http://www.ukrrudprom.ua/news>). – 2016. – 22.03*).

З початку року підприємства України виконали будівельних робіт майже на 6 млрд грн.

У січні – лютому 2016 р. підприємства України виконали будівельні роботи на суму 5,8 млрд грн, повідомляє УНН з посиланням на дані Державної служби статистики України.

Індекс будівельної продукції в січні – лютому 2016 р. порівняно із січнем – лютим минулого року становив 98,0 %.

Зауважимо, інформація Держстатистики не враховує тимчасово окупованої території АР Крим і частину Донецької та Луганської областей.

Нагадаємо, на думку експертів, саме розвиток будівельної галузі – шлях виходу з економічної кризи, адже кожна інвестована в будівництво гривня приносить державі у п'ять разів більше.

В Україні, після деякого спаду на початку 2015 р., сфера будівництва поживалася і продовжує розвиватися доволі активними темпами. Наприклад, найбільший столичний забудовник ПАТ «ХК “Київміськбуд”» повідомив, що за 2015 р. ввів у експлуатацію понад 300 тис. кв. м житла. У 2016 р. холдинг планує ввести в експлуатацію від 360 до 400 тис. кв. м житла (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2016. – 23.03*).

ДПЗКУ збільшить виробництво борошна на 6,4 %.

Державна продовольчо-зернова корпорація України (ДПЗКУ) має намір збільшити виробництво борошна на 6,4 % – до 300 тис. т, а його експорт у 1,8 раза – до 60 тис. т у 2016 р. порівняно з 2015 р. Про це повідомив заступник голови правління корпорації А. Репко під час VII Міжнародної конференції Інституту Адама Сміта «Агробізнес України-2016». Він також зауважив, що для цього необхідно модернізувати наявні борошномельні потужності, що дасть змогу щорічно нарощувати виробництво борошна вищої якості, а також вийти на нові ринки.

За даними ДПЗКУ, у 2015 р. на виробничих потужностях корпорації було зроблено 282 тис. т борошна, у 2016 р. планується збільшити до 300 тис. т, у 2017 р. – до 330 тис. т, а у 2019 р. – довести до 400 тис. т борошна на рік (*Agravery (<http://agravery.com>). – 2016. – 23.03*).

Германія обіцяє створити в Україні тисячі робочих місць.

Немецькі поставщики деталей для автомобільної промисловості заявили о намереннях построить новые заводы в Западной Украине в течение ближайших лет (http://news.eizvestia.com/news_economy/full/284-germaniya-obeshhaet-sozdat-v-ukraine-tysyachi-rabochih-mest).

Они планируют создать 9–10 тыс. новых рабочих мест. Об этом говорится в обнародованном во вторник, 22 марта, заявлении делегации немецкой экономики в Украине. Бизнесмены уточнили, что на сегодня на

производственных площадках в Западном регионе Украины уже работают около 25 тыс. человек, информирует eizvestia.com.

Делегация также сообщила о «значительном росте» количества немецких компаний в Украине – с марта 2013 г., еще до начала конфликта на Донбассе. С тех пор присутствие экономики Германии в Украине возросло на 5,1 %, а количество юридических лиц с немецким участием – на 6 %. По статистике организации, экспорт из Германии в Украину в 2015 г. значительно упал – на 18,4 % по сравнению с 2014 г., однако в январе текущего года впервые за 32 месяца показал рост – на 11,8 %.

Украинский экспорт в Германию в январе 2016 г. возрос на 7,7 %. В целом объем прямых немецких инвестиций в экономику Украины на конец прошлого года составил около 5,4 млрд дол. США. Делегация указала, что это – 12,5 % общих прямых иностранных инвестиций в Украину, третье место после Кипра и Нидерландов (*Экономические известия* (<http://news.eizvestia.com>). – 2016. – 23.03).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Украина сократила дефицит бюджета почти на 58 %.

Украина в 2015 г. уменьшила дефицит государственного бюджета на 57,87 %. Об этом во время презентации выполнения Госбюджета-2015 сообщила заместитель министра финансов О. Макарова, пишет Finclub.

«Впервые за много лет мы не просто выполнили бюджет (2015 г.), но и вполнину уменьшили дефицит госбюджета (на 57,87 % от уровня 2014 г.)», – сказала О. Макарова.

«Уменьшение бюджетного дефицита и успех фискальной консолидации – ключевое условие для возобновления стремительного экономического роста», – отмечают в Минфине.

Напомним, согласно данным Госказначейства, в целом в 2015 г. доходы госбюджета составили 534,65 млрд грн при плане 532,11 млрд грн, в том числе по общему фонду – соответственно 503,76 млрд грн при плане 491,77 млрд грн.

По сравнению с 2014 г. доходы госбюджета возросли на 49,7 %, или на 177,56 млрд грн, в том числе по общему фонду – на 62,2 %, или на 193,11 млрд грн.

Расходы Госбюджета-2015 составили 576,85 млрд грн при плане 599,56 млрд грн, в том числе по общему фонду – соответственно 544,63 млрд грн при плане 554,59 млрд грн.

По сравнению с 2015 г. расходы госбюджета возросли на 34,1 %, или на 146,63 млрд грн, в том числе по общему фонду – на 46,7 %, или на 173,5 млрд грн.

Как известно, в Минфине уже начали работу по разработке проекта Госбюджета на 2017 год (*Укпррудпром* (<http://www.ukrrudprom.ua/news>). – 2016. – 21.03).

Національний банк України очікує стримане зростання ВВП у 2016 р. на рівні близько 1 %. Про це йдеться в коментарі НБУ щодо зміни реального ВВП у IV кварталі 2015 р. і за 2015 р. у цілому, передає УНН з посиланням на прес-службу регулятора.

«Національний банк очікує подальше відновлення економічного зростання в 2016 р., яке, однак, буде досить стриманим – близько 1 %. Підтримку зростанню нададуть поліпшення очікувань і подальше налагодження економічних зв'язків між регіонами на тлі макрофінансової стабілізації та деескалації військового конфлікту на Сході України, а також низька база порівняння», – ідеться в повідомленні.

У НБУ зауважили, що помірні темпи зростання насамперед пов'язані зі складними зовнішніми умовами (повільне зростання світової економіки, низькі ціни на світових сировинних ринках, нові торговельні та транзитні обмеження з боку Росії) і внутрішніми чинниками. Серед останніх, зокрема, посилюється вплив політичної нестабільності.

Нагадаємо, за даними Держстатистики, в Україні у 2015 р. прискорилося падіння валового внутрішнього продукту на 9,9 % порівняно з 6,8 % у 2014 р. (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2016. – 22.03).

НБУ признали виновным в банкротстве Укргазпромбанка.

Окружной административный суд Киева 14 марта признал противоправной бездеятельность НБУ в отношении Укргазпромбанка, который в 2015 г. был признан неплатежеспособным, а на сегодняшний день ликвидируется, сообщает FinClub.

Иск подал один из вкладчиков Укргазпромбанка – торговый дом «Санко».

В августе 2014 г. компания открыла в банке текущий счет. Укргазпромбанк не провел ее расходные операции в период с 9 по 23 февраля 2015 г. В апреле НБУ вывел банк с рынка, в сентябре началась ликвидация. 16 октября торговый дом «Санко» обратился в ФГВФЛ с заявкой о признании себя кредитором. Ответ компания не получила, поэтому подала в суд.

Истец попросил суд признать противоправной бездеятельность НБУ, который с ноября 2014 г. по апрель 2015 г. не предпринял решительных действий и не применил мер влияния к Укргазпромбанку. НБУ должен был сделать это на основании проведенной проверки, отчета об инспектировании и рейтинговой оценки CAMELS. ТД «Санко» просил признать противоправной бездеятельность НБУ по защите интересов вкладчиков относительно безопасности хранения денег на счетах банка.

Суд выяснил, что с октября 2014 г. по апрель 2015 г. НБУ не предпринял необходимых мер влияния с целью недопущения ухудшения финансового положения Укргазпромбанка (ограничение проведения операций, запрет на выдачу бланковых кредитов, введение особенного контроля).

Нацбанк в ответ заявил, что применение мер влияния к банку является его «правом», а не «обязанностью». Судья посчитал такой аргумент неубедительным, ведь, если бы деятельность Укргазпромбанка была ограничена, у истца не возникли бы проблемы с возвратом денег.

В результате суд принял сторону истца и удовлетворил его требования в полном объеме: бездеятельность Национального банка в период с ноября 2014 г. по апрель 2015 г. относительно непринятия мер влияния к Укргазпромбанку признана противоправной (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2016. – 22.03).

Национальный банк решил по предложению Фонда гарантирования отозвать лицензию и ликвидировать Укринбанк. Об этом говорится в сообщении регулятора.

Нацбанк утверждает, что на протяжении сентября Укринбанк уменьшил более чем на 5 % норматив мгновенной ликвидности более пяти раз. 1 октября 2015 г. регулятор решил отнести банк к проблемным и установил сроки приведения деятельности банка в соответствие с требованиями законодательства.

По версии НБУ, Укринбанк предоставил регулятору план финансового оздоровления, который предусматривал привлечение 500 млн грн в эквиваленте от инвестора, и восстановления уровня ликвидности. Укринбанк зарегистрировал договор займа по привлечению денег от инвестора-нерезидента, но деньги от инвестора к банку так и не поступили.

Нацбанк за несоответствие требованиям законодательства и ухудшения финансового положения отнес Укринбанк к неплатежеспособным.

Окружной административный суд Киева признал незаконным и отменил Постановление Национального банка «Об отнесении Укринбанка к категории неплатежеспособных».

Фонд гарантирования начал ликвидацию банка, которая будет длиться два года – до 22 марта 2018 г. Ликвидатором назначена И. Белая (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2016. – 23.03).

Фидобанк закончил 2015 г. с убытком 1,398 млрд грн. Об этом говорится в сообщении банка.

По итогам девяти месяцев 2015 г. убыток банка составил 1,435 млрд грн.

Активы Фидобанка в 2015 г. сократились с 11,2 млрд до 7,8 млрд грн, собственный капитал банка уменьшился с 2,5 млрд до 1,4 млрд грн.

Собственник Фидобанка и акционер Евробанка А. Адарич планирует объединить Фидобанк и Евробанк и привлечь иностранного инвестора.

22 января 2016 г. Фидобанк увеличил капитал на 90 млн грн (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2016. – 23.03).

Пасажирські перевезення в січні – лютому впали на 7,5 %.

Протягом січня – лютого 2016 р. усіма видами транспорту було перевезено 755,2 млн пасажирів, що менше на 7,5 % від аналогічного періоду минулого року. Про це повідомляє Державна служба статистики, передає УНН.

За інформацією Держстатистики, за цей період кількість пасажирів, перевезених автомобільним транспортом, зменшилася на 15,3 % – до 326,2 млн осіб, метрополітенівським транспортом – на 3,1 % і становила 105,1 млн осіб.

Водночас протягом аналогічного періоду було перевезено авіаційним транспортом 0,8 млн пасажирів, що на 7,7 % більше, ніж у січні – лютому минулого року, залізничним – 59,1 млн пасажирів (з урахуванням перевезень міською електричкою), що на 1 % більше, ніж торік, та трамвайним транспортом було перевезено на 0,3 % більше пасажирів, ніж за аналогічний період 2015 р. – 104,6 млн осіб.

Додамо, що дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, Севастополя й частини зони проведення антитерористичної операції.

Як повідомляв УНН, кількість перевезених пасажирів усіма видами транспорту в 2015 р. порівняно з 2014 р. зменшилася на 12,3 % (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2016. – 23.03).

Розничная торговля в стране упала на 1,7 %.

Оборот розничной торговли в Украине в январе – феврале 2016 г. снизился на 1,7 % по сравнению с аналогичным периодом 2015 г. (в сопоставимых ценах) – до 164,7 млрд грн, сообщается на сайте Государственной службы статистики Украины, пишет УНИАН.

Согласно сообщению, больше всего снизился оборот розничной торговли в Донецкой и Черновицкой областях – на 10,8 и 18,9 %, до 6,7 млрд и 2,2 млрд грн соответственно. В то же время наилучшие показатели роста розничного товарооборота в январе – феврале этого года были зафиксированы в Луганской (на 85 % – до 1,7 млрд грн), а также Полтавской и Херсонской областях (на 9,3 % – до 5,6 млрд и 4 млрд грн соответственно). Розничный товарооборот в Киеве за отчетный период увеличился на 2 % – до 26,2 млрд грн.

При этом объем розничного товарооборота предприятий, которые осуществляют деятельность по розничной торговле, за отчетный период составил 78,5 млрд грн, что на 0,6 % меньше показателя за январь – февраль 2015 г.

В то же время оптовый товарооборот предприятий в январе – феврале

2016 г. составил 161,9 млрд грн, что на 6,2 % меньше показателей аналогичного периода прошлого года (*Укррудпром* (<http://www.ukrrudprom.ua/news>). – 2016. – 21.03).

Вартість весняної посівної в Україні зросла на 34 %.

Вартість весняної посівної кампанії для українських аграріїв у 2016 р. зросла на 34 % через девальвацію гривні й підвищення орендної плати за землю і становитиме 90,1 млрд грн. Про це повідомив генеральний директор асоціації «Український клуб аграрного бізнесу» (УКАБ) Т. Висоцький.

«Погодні умови зими були помірними. Знизилися ціни на мінеральні добрива та паливо, були скасовані спеціальні імпорتنі мита. Тим не менше дефіцит обігових коштів для проведення весняно-польових робіт залишається дуже значним. За оцінками УКАБ, він становить 15 млрд грн. При цьому ситуація з банківським кредитуванням агросектору також дуже напружена, а збільшення податкового тиску на галузь штучно вимиває оборотні кошти, необхідні для фінансування польових робіт», – сказав він.

При цьому експерт зазначив, що вимоги банків до застави при кредитуванні агробізнесу є занадто жорсткими.

За словами директора компанії «Агродар» Р. Лещенка, присутнього на прес-конференції, проблемною для бізнесу залишається висока ставка кредитування. «Банки готові кредитувати, підтримувати аграрний сектор. Але вони не називають ставку, за якою вони готові кредитувати. Я можу публічно сказати, що це фактично ставка близько 25 %. Це з урахуванням прихованої комісії. Другий момент з точки зору кредитування – банки не беруть у заставу посіви», – підкреслив Р. Лещенко.

Представник сімейного фермерського господарства О. Ващенко, також присутній на прес-конференції, у свою чергу зазначив, що для невеликих аграрних господарств банківське кредитування недоступне в першу чергу через вимоги до застави. «Головна проблема дрібних господарств – ми знаходимося на своєму рівні, і нам складно вийти на той рівень застави, якого вимагають банки», – сказав О. Ващенко.

Крім того, експерти і представники агробізнесу наголосили, що важливим негативним фактором для посівної є недостатня кількість опадів.

Згідно з прогнозом УКАБ, у 2016/2017 маркетинговому році валовий збір зернових культур в Україні становитиме 56,8 млн т, що на 2,8 млн т менше, ніж у 2015/2017 маркетинговому році.

Раніше міністр аграрної політики і продовольства О. Павленко заявляв, що українські аграрії забезпечені матеріально-технічними ресурсами для проведення весняної посівної: добривами, засобами захисту рослин і насінням у необхідному обсязі для планового проведення посіву.

Посівна площа сільськогосподарських культур під урожай 2016 р. становитиме 26,7 млн га, що відповідає площам посіву 2015 р. (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2016. – 22.03).

